VĂN HÓA

CƠ QUAN CỦA BỘ VĂN HÓA, THỂ THAO VÀ DU LỊCH

NĂM THỨ 68

THỨ HAI

30.6.2025 (6.6 Ất Tỵ)

Số 78 (4212)

www.baovanhoa.vn

Email: baovanhoa@fpt.vn

BÀI VIẾT CỦA TỔNG BÍ THƯ TÔ LÂM: **Sức mạnh của đoàn kết** [2+3]

KHAI MẠC LIÊN HOAN PHIM CHÂU Á ĐÀ NẴNG LẦN THỨ III:

Cuốn hút vũ điệu phim trên thành phố biển

(VH). Tối qua 29.6, tại thành phố Đà Nẵng, Lễ khai mạc LHP châu Á Đà Nẵng lần thứ III (DANAFF III) đã chính thức diễn ra trong không khí trang trọng và rực rỡ sắc màu văn hóa. Sự kiện đánh dấu khởi đầu cho một tuần lễ sôi động của nghệ thuật thứ bảy bên bờ biển miền Trung xinh đẹp, với sự hiện diện của lãnh đạo Đảng, Nhà nước, đại diện các Bộ, ngành, tổ chức quốc tế, đại sứ một số quốc gia cùng đông đảo công chúng và người yêu điện ảnh... [11]

Các nghệ sĩ trong và ngoài nước hội tụ trên thảm đỏ tại Lễ khai mạc LHP — Ảnh: T.DƯƠNG

TRƯỚC MA TRẬN THUẬT TOÁN KHÔNG TRUNG LẬP TRÊN CÁC NỀN TẢNG SỐ:

Chủ động nhập cuộc, làm chủ trận địa truyền thông [8]

TP.HCM LẦN ĐẦU TIÊN TRƯNG BÀY BẢO VẬT QUỐC GIA:

Tinh hoa hội tụ và tiếng vọng văn hóa Việt

[10]

Ấn Độ đánh giá cao việc hợp tác trùng tu nhóm tháp E, F Mỹ Sơn [9]

Cán bộ trẻ đồng hành cùng người dân xóa nhà tạm [4]

VĂN HÓA & **SUY NGẪM**

Kỳ họp lịch sử mở đường cho văn hóa phát triển

● PGS.TS BÙI HOÀI SƠN

Ngày 27.6.2025, kỳ họp thứ 9, Quốc hội khóa XV đã bế mạc, đánh dấu một kỳ họp lịch sử với những quyết sách có tính bước ngoặt trong tiến trình cải cách thể chế, sắp xếp tổ chức bộ máy và hoàn thiện hệ thống pháp luật. Không chỉ mở ra không gian phát triển mới cho đất nước, kỳ họp còn khẳng định vai trò trung tâm của văn hóa trong các định hướng lớn về quản trị quốc gia. **(Xem tiếp trang 4)**

Ứng xử thế nào với công trình kiến trúc Pháp ở Huế? [5]

Lan tỏa văn hóa đọc từ những mái ấm yêu thương [13]

Bóng đá Việt và sự nan giải mô hình thiếu nền tảng [14]

Sức mạnh của đoàn kết

● TÔ LÂM, Tổng Bí thư BCH Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam

"Đoàn kết, đoàn kết, đại đoàn kết - Thành công, thành công, đại thành công", câu nói bất hủ của Chủ tịch Hồ Chí Minh từ giữa thế kỷ XX đến nay vẫn vẹn nguyên giá trị thời sự. Sức mạnh của tinh thần đoàn kết không chỉ là bài học được đúc kết từ thực tiễn cuộc sống ngàn đời của nhân loại, mà còn là cội nguồn làm nên những thành tựu vĩ đại của xã hội loài người. Điều này đặc biệt đúng trong lịch sử cách mạng Việt Nam gần một thế kỷ qua.

Trong giai đoạn hiện nay, khi cả nước đã và đang thực hiện chủ trương sắp xếp, tinh gọn bộ máy tổ chức của hệ thống chính trị; sáp nhập các đơn vị hành chính, "sắp xếp lại giang sơn", tổ chức không gian phát triển bền vững cho đất nước, tinh thần đoàn kết càng phải được phát huy mạnh mẽ hơn bao giờ hết. Với tầm nhìn chiến lược và bản lĩnh lãnh đạo của Đảng, chúng ta kiên quyết giữ vững và phát huy sức mạnh đại đoàn kết toàn dân tộc, coi đó là "mạch nguồn", là "sợi chỉ đỏ" xuyên suốt, bảo đảm mọi đường lối, chính sách của Đảng, Nhà nước được thực hiện triệt để, nhất quán, hiệu quả, đáp ứng tốt nhất mọi nguyện vọng chính đáng của nhân dân.

Tổng Bí thư Tô Lâm — Ảnh: BTC

> *Đoàn kết đã, đang và sẽ mãi là sức mạnh vô địch của cách mạng Việt Nam. Trong giai đoạn chuyển mình sắp xếp lại bộ máy đầy thách thức hiện nay, tinh thần ấy càng phải được quán triệt sâu sắc và phát huy cao độ. Lịch sử giao cho chúng ta nhiệm vụ hết sức quan trọng là kiến tạo một bộ máy tinh gọn, hiệu lực, hiệu quả, đáp ứng yêu cầu phát triển nhanh, bền vững của đất nước trong thời kỳ mới. Để hoàn thành nhiệm vụ đó, không có "vũ khí" nào lợi hại và hiệu quả hơn sự đồng tâm nhất trí của cả hệ thống chính trị và sự ủng hộ của toàn dân. Như Chủ tịch Hồ Chí Minh đã đúc kết:* Đoàn kết, đoàn kết, đại đoàn kết - Thành công, thành công, đại thành công!

Đoàn kết, chân lý của mọi thời đại

Từ thuở bình minh của nhân loại, tinh thần cộng đồng và đoàn kết đã là yếu tố sống còn để xã hội loài người tồn tại và phát triển. Ông cha ta đúc kết trong tục ngữ: *"Một cây làm chẳng nên non, ba cây chụm lại nên hòn núi cao"*. Sức mạnh tập thể luôn lớn hơn tổng sức mạnh của từng cá nhân; *"bó đũa"* bao giờ cũng vững chắc hơn *"đôi đũa"*. Khi con người biết hợp quần, đoàn kết, chung sức đồng lòng, thì sức mạnh tính theo cấp số nhân vượt qua mọi khó khăn, nguy hiểm. Lịch sử các dân tộc trên thế giới cho thấy một cộng đồng gắn bó bền chặt sẽ đủ sức chiến thắng thiên tai địch họa, còn chia rẽ phân ly chỉ chuốc lấy suy vong. Chính vì lẽ đó, thông điệp *"đoàn kết là sức mạnh"* trở thành chân lý phổ quát, được lưu truyền ở mọi chế độ xã hội suốt hàng nghìn năm nay.

Trong lịch sử dựng nước và giữ nước của dân tộc Việt Nam, tinh thần đoàn kết lại càng được thể hiện rõ và trở thành một truyền thống quý báu. Từ thời Văn Lang, Âu Lạc tới các triều đại Đinh - Lê - Lý - Trần cho tới ngày nay, sức mạnh đoàn kết toàn dân tộc luôn được đề cao. Xã hội phát triển, non sông bờ cõi bền vững, mở mang cũng do sức mạnh đoàn kết mà có. Nguyễn Trãi từng tổng kết: *"Đẩy thuyền là dân, lật thuyền cũng là dân"*, "*Thuyền bị lật, mới tin rằng dân như nước"*, *"Tướng sĩ một lòng phụ tử/ Hòa nước sông chén rượu ngọt ngào"*. Bài học lịch sử ấy thấm sâu vào tư tưởng ông cha: *"Dễ trăm lần không dân cũng chịu, khó vạn lần dân liệu cũng xong"*. Khi lòng dân đồng thuận, trên dưới một lòng, thì không thế lực ngoại xâm nào khuất phục nổi dân tộc ta.

Đặc biệt, từ khi có Đảng Cộng sản lãnh đạo, truyền thống đại đoàn kết toàn dân tộc càng được nâng lên tầm cao mới. Chủ tịch Hồ Chí Minh là người kế thừa xuất sắc tinh thần *"nước lấy dân làm gốc"* của dân tộc, đồng thời vận dụng sáng tạo chủ nghĩa Mác-Lênin, xây dựng khối liên minh công-nông-trí thức và Mặt trận dân tộc thống nhất rộng rãi. Người khẳng định: "*Đoàn kết là sức mạnh của chúng ta. Đoàn kết chặt chẽ, thì chúng ta nhất định có thể khắc phục mọi khó khăn, phát triển mọi thuận lợi và làm tròn mọi nhiệm vụ nhân dân giao phó cho chúng ta*" [1]. Lịch sử cách mạng Việt Nam đã chứng minh lời dạy ấy: Khi nào dân ta đoàn kết muôn người như một thì nước ta độc lập, tự do; trái lại, lúc nào dân ta không đoàn kết thì sẽ bị xâm lấn. Từ Cách mạng Tháng Tám 1945 đến Chiến thắng Điện Biên Phủ 1954, rồi Đại thắng Mùa Xuân 1975 cho tới hiện nay, tất cả những mốc son chói lọi đó đều là kết tinh của sức mạnh đại đoàn kết toàn dân tộc - từ lòng yêu nước nồng nàn đến ý chí *"thà hy sinh tất cả chứ nhất định không chịu mất nước, không chịu làm nô lệ"*. Chính sức mạnh nhân dân, sự đồng tâm hiệp lực của hàng triệu con người Việt Nam yêu nước, đã làm nên kỳ tích đánh bại những đế quốc hùng mạnh bậc nhất thế giới trong thế kỷ XX. Chúng ta có được cơ đồ, tiềm lực, vị thế và uy tín quốc tế như ngày hôm nay phần nhiều do sức mạnh của khối đại đoàn kết toàn dân tộc bồi đắp nên.

Trái lại, lịch sử cũng không thiếu những bài học đau xót về mất đoàn kết dẫn đến thất bại. Cuộc đấu tranh chống thực dân cuối thế kỷ XIX của nhân dân ta đã thất bại có nguyên nhân sâu xa là cả nước không đoàn kết được thành một khối thống nhất. Nhiều cuộc khởi nghĩa anh dũng rốt cuộc bị dập tắt vì thiếu sự phối hợp, đồng lòng giữa các lực lượng và lãnh tụ đương thời. Bài học *"chia rẽ thì chết"* luôn nhãn tiền: Chỉ một mâu thuẫn, phân liệt nội bộ cũng đủ làm suy yếu sức mạnh chung, tạo kẽ hở để kẻ thù *"chia để trị"*. Sự sụp đổ của một số đảng phái và chế độ trên thế giới cũng cho thấy: Khi đoàn kết trong Đảng và trong xã hội bị phá vỡ, khi lợi ích nhóm hay tư tưởng cục bộ lấn át mục tiêu chung, thì thất bại là điều khó tránh khỏi. Ngược lại, đoàn kết chặt chẽ chính là *"lực lượng vô địch"* tạo nên sức mạnh vô song giúp chúng ta khắc phục mọi khó khăn, giành lấy thắng lợi vẻ vang.

Từ những thành bại trong lịch sử, có thể rút ra chân lý: Đoàn kết là vấn đề sống còn, quyết định thành bại của cách mạng. Nhờ đoàn kết, chúng ta biến nguy thành an, hóa giải được mọi âm mưu *"chia rẽ, phá hoại"* của kẻ thù. Ngược lại, mất đoàn kết dù chỉ cục bộ cũng làm suy yếu sức mạnh, thậm chí tiêu tan thành quả cách mạng. Vì vậy, xây dựng và giữ gìn đoàn kết luôn phải là mối quan tâm hàng đầu của mọi tổ chức cách mạng chân chính.

Đoàn kết là chiến lược xuyên suốt của Đảng

Ngay từ khi ra đời, Đảng Cộng sản Việt Nam đã kiên định đường lối đại đoàn kết toàn dân tộc, coi đó vừa là mục tiêu vừa là nguồn sức mạnh quyết định thắng lợi sự nghiệp cách mạng. Đảng luôn xác định giữ vững đoàn kết nội bộ là nguyên tắc sống còn trong công tác xây dựng Đảng. Trong suốt tiến trình cách mạng, Đảng ta đã ban hành nhiều nghị quyết, chỉ thị nhằm củng cố và phát huy sức mạnh đoàn kết. Ngay từ năm 1943, Đảng đã đề ra Đề cương văn hóa Việt Nam với ba nguyên tắc vận động, trong đó có *"đại chúng hóa"*, tức mọi việc phải vì lợi ích đại chúng, quy tụ được đông đảo quần chúng tham gia. Ngày 3.2.1969, Chủ tịch Hồ Chí Minh trong bài viết *"Nâng cao đạo đức cách mạng, quét sạch chủ nghĩa cá nhân"* [2] đã cảnh báo thói bè phái, địa phương chủ nghĩa là kẻ thù của đoàn kết, cần kiên quyết quét sạch. Trước lúc đi xa, trong *Di chúc* (1969), Người tha thiết căn dặn Đảng ta phải giữ gìn sự đoàn kết thống nhất như giữ gìn con ngươi của mắt mình. Thực hiện lời dạy đó, Đảng xác định giữ vững đoàn kết nội bộ là nguyên tắc sống còn, là yêu cầu hàng đầu trong công tác xây dựng Đảng. Sức mạnh của một dân tộc chính là sự đoàn kết, thống nhất giữa chính quyền và người dân.

Đảng ta đã ban hành những nghị quyết chuyên đề về phát huy sức mạnh đại đoàn kết. Nghị quyết Trung ương 7 khóa IX số 23-NQ/TW (2003) lần đầu đề ra nhiệm vụ *"phát huy sức mạnh đại đoàn kết toàn dân tộc vì dân giàu, nước mạnh, xã hội công bằng, dân chủ, văn minh"*. Sau 20 năm, đến Hội nghị Trung ương 8 khóa XIII (năm 2023), Đảng tiếp tục ban hành Nghị quyết 43-NQ/TW (2023) về tăng cường truyền thống và sức mạnh đại đoàn kết trong giai đoạn mới. Nghị quyết 43 một lần nữa khẳng định: Đại đoàn kết toàn dân tộc là truyền thống quý báu, là đường lối chiến lược xuyên suốt của Đảng; là nguồn sức mạnh to lớn, nhân tố quyết định mọi thắng lợi của sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Nghị quyết cũng chỉ ra rằng đoàn kết trong Đảng chính là hạt nhân để xây dựng đoàn kết trong cả hệ thống chính trị và toàn xã hội: Trước hết nội bộ Đảng, từ Trung ương đến cơ sở, phải thật sự thống nhất ý chí và hành động; mỗi cán bộ, đảng viên đặt lợi ích chung lên trên hết, chấp hành nghiêm kỷ luật, ngăn chặn mọi biểu hiện bè phái, *"lợi ích nhóm"* gây tổn hại đoàn kết.

Đòi hỏi tất yếu của đổi mới

Đất nước ta đang tiến hành quyết liệt chủ trương đổi mới mà Đảng ta đã đề ra từ Đại hội lần thứ VI, cải cách mạnh mẽ tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị; sắp xếp lại đơn vị hành chính các cấp và triển khai vận hành mô hình chính quyền địa phương hai cấp. Mục tiêu là tinh giản bộ máy, nâng cao hiệu lực, hiệu quả quản lý, quản trị nhà nước, đồng thời thực hiện phân cấp, phân quyền mạnh mẽ hơn cho địa phương. Mô hình này không chỉ cắt bỏ cấp trung gian không cần thiết, mà điều quan trọng hơn là tổ chức lại không gian cho phát triển bền vững, để chính quyền gần dân, sát dân, vì

[1] Hồ Chí Minh: Toàn tập, t. 9, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2011, tr. 145

[2] Hồ Chí Minh toàn tập, tập 15, tr 546.

dân, phục vụ nhân dân được tốt hơn; Trung ương cũng phân định rõ thẩm quyền và trao quyền chủ động nhiều hơn cho chính quyền địa phương để mỗi nơi năng động, sáng tạo, phát triển phù hợp thực tiễn.

Từ Trung ương đến địa phương đều đang vào cuộc quyết liệt, đồng bộ với mục tiêu kép: Vừa tinh gọn bộ máy, vừa nâng cao hiệu lực, hiệu quả quản lý, phục vụ nhân dân tốt hơn, để đời sống nhân dân không ngừng được cải thiện. Tuy nhiên, việc tinh gọn tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị; sắp xếp lại đơn vị hành chính cũng tác động, ảnh hưởng đến một bộ phận cán bộ, đảng viên, công chức... điều đó đòi hỏi sự công minh, đồng thuận và quyết tâm chính trị rất cao và đặc biệt là sự hy sinh lợi ích cá nhân. Nếu thiếu đoàn kết thống nhất từ trên xuống dưới, quá trình thực hiện sẽ rất dễ phát sinh vướng mắc, bất cập. Do đó, đoàn kết trong toàn hệ thống chính trị chính là chìa khóa thành công của cải cách này. Cần có sự phối hợp chặt chẽ giữa các cơ quan Trung ương và chính quyền địa phương để kịp thời tháo gỡ khó khăn; sự đồng lòng của đội ngũ cán bộ, công chức và nhân dân sẽ tạo nền tảng ổn định triển khai hiệu quả mô hình mới. Chưa bao giờ yêu cầu *"trên dưới đồng lòng, dọc ngang thông suốt"* trong bộ máy của hệ thống chính trị lại quan trọng như lúc này.

Trong quá trình sắp xếp, tổ chức lại bộ máy, việc thiếu đoàn kết có thể làm nảy sinh nhiều thách thức và nguy cơ chia rẽ. Trước hết là lo ngại trong đội ngũ cán bộ, bởi khi sáp nhập, một số người sẽ mất vị trí hoặc phải chuyển đổi công tác. Nếu không có những chính sách rõ ràng và hợp lý dành cho số cán bộ bị ảnh hưởng do quá trình tổ chức lại hệ thống, rất dễ phát sinh tâm lý tiêu cực, trạng thái "*bằng mặt không bằng lòng"*, gây mất đoàn kết nội bộ. Bên cạnh đó, tâm lý cục bộ địa phương cũng là một vấn đề đáng lưu ý, bởi mỗi cá nhân đều có tình cảm đặc biệt và niềm tự hào với quê hương, bản quán hay nơi mình đã từng gắn bó. Khi sáp nhập địa phương, những băn khoăn về tên gọi mới, vị trí trụ sở, hay việc phân bổ nhân sự dễ tạo nên tâm lý so sánh thiệt hơn, cản trở quá trình hợp nhất. Thêm vào đó, khác biệt về văn hóa, tập quán và trình độ phát triển giữa các đơn vị hành chính cũng đặt ra thách thức lớn. Việc sáp nhập giữa tỉnh miền núi với tỉnh đồng bằng, hay giữa tỉnh *"giàu"* với tỉnh *"nghèo"* đòi hỏi đội ngũ lãnh đạo phải thực sự công tâm và có tầm nhìn, nhằm bảo đảm cân đối nguồn lực và hài hòa lợi ích phát triển. Thiếu công bằng trong phân bổ nguồn lực rất dễ dẫn tới bất bình đẳng vùng miền, làm rạn nứt khối đoàn kết chung. Trong khi đó, các thế lực thù địch luôn sẵn sàng lợi dụng những khó khăn này để tung tin xuyên tạc, gây chia rẽ giữa Đảng, chính quyền với nhân dân. Nếu cán bộ, đảng viên và nhân dân thiếu cảnh giác sẽ mắc phải những âm mưu chống phá đó, làm ảnh hưởng lớn đến mục tiêu sắp xếp bộ máy và ổn định, phát triển đất nước.

Tóm lại, thiếu đoàn kết, đồng thuận sẽ làm chệch hướng hoặc kìm hãm hiệu quả vận hành bộ máy. Bởi vậy, giữ gìn đoàn kết chính là nhiệm vụ quan trọng hàng đầu - là điều kiện tiên quyết để mọi công việc cải cách khác diễn ra thuận lợi. Để giữ gìn và củng cố đoàn kết trong không gian phát triển mới, cần triển khai đồng bộ một số giải pháp quan trọng sau:

Một là, tăng cường sự lãnh đạo và chỉ đạo thống nhất. Trong giai đoạn sắp xếp bộ máy của hệ thống chính trị, vai trò lãnh đạo tập trung từ Trung ương đến địa phương phải được duy trì và phát huy cao độ. Các cấp ủy, chính quyền cần bảo đảm sự thống nhất trong triển khai các Nghị quyết, Kết luận, Chỉ thị, Hướng dẫn của Trung ương, tránh tình trạng cục bộ, tự ý làm trái quy định chung. Đồng thời, cần phát huy tối đa vai trò của Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể chính trị - xã hội trong việc tập hợp, vận động nhân dân, tạo sự đồng thuận sâu rộng. Mọi chủ trương, chính sách khi xây dựng và thực hiện đều phải đặt lợi ích của nhân dân làm trung tâm, gắn kết chặt chẽ mối quan hệ giữa Đảng với nhân dân, làm sao để nhân dân hiểu, tin tưởng, đồng tình và tích cực ủng hộ.

Hai là, đề cao trách nhiệm nêu gương của cán bộ, đảng viên, nhất là cán bộ lãnh đạo. Mỗi cán bộ, đảng viên phải thực sự là tấm gương về giữ gìn đoàn kết nội bộ, luôn đặt lợi ích chung lên trên lợi ích cá nhân. Việc sắp xếp, bố trí cán bộ sau sáp nhập phải được tiến hành một cách công khai, minh bạch, bảo đảm công bằng, đúng tiêu chí, kiên quyết đấu tranh với các biểu hiện bè phái, "lợi ích nhóm", hay tư tưởng cục bộ vùng miền. Song song với đó, kỷ luật hành chính cần được tăng cường mạnh mẽ nhằm ngăn ngừa và chấn chỉnh kịp thời những biểu hiện tiêu cực, trì trệ trong thời gian chuyển tiếp. Đặc biệt, phải thường xuyên biểu dương, khen thưởng những cá nhân, tập thể hy sinh lợi ích riêng vì đại cục, tạo động lực và lan tỏa tinh thần đoàn kết, vì lợi ích chung trong toàn hệ thống.

Ba là, tiếp tục hoàn thiện chính sách, pháp luật nhằm bảo đảm hài hòa lợi ích và công bằng xã hội, góp phần củng cố đoàn kết trong quá trình tái cơ cấu. Cần tiếp tục xây dựng, ban hành và thực thi các chính sách hỗ trợ hợp lý, thiết thực đối với các địa phương và cán bộ chịu tác động trực tiếp từ quá trình sáp nhập, từ các chính sách hỗ trợ tài chính, phụ cấp, động viên, khen thưởng, khuyến khích... đến công tác an sinh xã hội, đầu tư hạ tầng cho các địa phương mới sáp nhập. Ngoài ra, cần rà soát, chỉnh sửa và bổ sung kịp thời các quy định pháp luật liên quan, bảo đảm tính đồng bộ, rõ ràng và dễ thực hiện, giảm tối đa các vướng mắc pháp lý. Công tác giám sát, kiểm tra việc thực thi các quy định pháp luật phải được tăng cường, xử lý nghiêm các hành vi vi phạm nhằm giữ vững kỷ cương phép nước, tạo dựng niềm tin và sự đồng thuận rộng rãi trong nhân dân.

Bốn là, đẩy mạnh công tác tư tưởng, tuyên truyền sâu rộng trong toàn thể cán bộ, đảng viên và các tầng lớp nhân dân về ý nghĩa, lợi ích của việc sắp xếp, tinh gọn bộ máy, giúp mọi người hiểu rõ đây là chủ trương đúng đắn, cần thiết và có lợi cho phát triển lâu dài của đất nước, từ đó đồng lòng, tự giác thực hiện. Việc tuyên truyền cần kết hợp hiệu quả giữa giáo dục lịch sử, truyền thống đoàn kết toàn dân tộc với việc giải thích rõ ràng các chủ trương cụ thể, minh bạch thông tin về lộ trình và các vấn đề nhân sự, tài chính liên quan đến sáp nhập. Đồng thời, phải chủ động đấu tranh, phản bác những luận điệu sai trái, xuyên tạc của các thế lực thù địch, ngăn chặn kịp thời những tin đồn gây mất ổn định xã hội. Đặc biệt, cần tăng cường đối thoại trực tiếp giữa lãnh đạo với nhân dân, giúp giải tỏa những băn khoăn, nghi ngờ, củng cố vững chắc niềm tin và sự đoàn kết trong toàn xã hội.

Năm là, phát huy mạnh mẽ *"tính Đảng"* và bản lĩnh chính trị trong mỗi tổ chức Đảng và từng đảng viên. Mọi cán bộ, đảng viên cần phải kiên định đặt lợi ích chung của đất nước, của Đảng lên trên hết, chấp hành nghiêm túc nguyên tắc tập trung dân chủ và kỷ luật Đảng. Những ý kiến khác biệt trong nội bộ cần được đưa ra thảo luận dân chủ, thẳng thắn và xây dựng; sau khi đã thống nhất thì phải đoàn kết, nghiêm túc thực hiện, tuyệt đối không để xảy ra tình trạng bè phái, cục bộ địa phương, gây rạn nứt đoàn kết nội bộ. Người đứng đầu các tổ chức Đảng phải là trung tâm đoàn kết, là hạt nhân gương mẫu trong việc giải quyết hài hòa các mâu thuẫn phát sinh, đồng thời luôn cảnh giác cao độ và kiên quyết đấu tranh làm thất bại mọi âm mưu chia rẽ, phá hoại của các thế lực thù địch. Chỉ khi thống nhất về tư tưởng và hành động từ trên xuống dưới, từ trong ra ngoài, khối đoàn kết toàn Đảng và toàn dân mới thực sự vững chắc, tạo nên sức mạnh để hoàn thành tốt nhiệm vụ sắp xếp lại bộ máy, đưa đất nước bước vào một giai đoạn phát triển mới.

Đoàn kết đã, đang và sẽ mãi là sức mạnh vô địch của cách mạng Việt Nam. Trong giai đoạn chuyển mình sắp xếp lại bộ máy đầy thách thức hiện nay, tinh thần ấy càng phải được quán triệt sâu sắc và phát huy cao độ. Lịch sử giao cho chúng ta nhiệm vụ hết sức quan trọng là kiến tạo một bộ máy tinh gọn, hiệu lực, hiệu quả, đáp ứng yêu cầu phát triển nhanh, bền vững của đất nước trong thời kỳ mới. Để hoàn thành nhiệm vụ đó, không có *"vũ khí"* nào lợi hại và hiệu quả hơn sự đồng tâm nhất trí của cả hệ thống chính trị và sự ủng hộ của toàn dân. Như Chủ tịch Hồ Chí Minh đã đúc kết: "*Đoàn kết, đoàn kết, đại đoàn kết - Thành công, thành công, đại thành công!"*.

Dưới sự lãnh đạo sáng suốt của Đảng, với bản lĩnh và trí tuệ tập thể cùng truyền thống đại đoàn kết toàn dân tộc vững chắc, công cuộc tinh gọn tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị; sắp xếp lại đơn vị hành chính và vận hành chính quyền địa phương hai cấp nhất định sẽ đạt được kết quả tốt đẹp, tạo tiền đề đưa đất nước bước vào giai đoạn phát triển mới như Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng đã đề ra. Sức mạnh của đoàn kết một lần nữa sẽ giúp chúng ta vượt qua mọi trở ngại, biến thách thức thành cơ hội, đưa đất nước vững vàng tiến vào kỷ nguyên mới, kỷ nguyên phồn vinh, thịnh vượng, hội nhập và phát triển bền vững vì cuộc sống ấm no, hạnh phúc của nhân dân.

T.L

Gần 20 tỉ đồng tu bổ, tôn tạo di tích Lăng mộ Hiển tổ khảo Tây Sơn Tam kiệt

Phó Chủ tịch UBND tỉnh Bình Định Lâm Hải Giang vừa ký quyết định số 1994/QĐ-UBND về việc phê duyệt điều chỉnh, bổ sung chủ trương đầu tư xây dựng dự án tu bổ, tôn tạo di tích lịch sử Lăng mộ Hiển tổ khảo Tây Sơn Tam kiệt, với tổng kinh phí thực hiện gần 20 tỉ đồng (vốn ngân sách nhà nước do tỉnh quản lý).

Theo quyết định, điều chỉnh, bổ sung diện tích đất sử dụng thực hiện dự án 10.666m^2 (trong đó đất hiện trạng di tích 898,5m^2); điều chỉnh vị trí đặt 4 trụ biểu theo hướng chính mộ; hoàn thiện hoa văn họa tiết truyền thống cho 4 mặt trụ biểu (long, lân, quy, phụng, tùng, trúc, cúc, mai) đầu trụ hình búp sen chất liệu đá thanh. Đồng thời điều chỉnh vị trí đặt nhà bia phù hợp hướng công trình; bổ sung nhà soạn lễ đối xứng với nhà bia qua sân hành lễ; bổ sung khối lượng bóc phân hóa, đắp đất tôn nền do diện tích tăng (mở rộng).

Ngoài ra, UBND tỉnh Bình Định cũng bổ sung diện tích lát đá bazzan cho sân nền khu mộ và sân hành lễ, dạo bộ: Nền quanh khu mộ sân hành lễ, lối từ vào, đường dạo bộ được đổ bê tông dày 150, lát đá bazzan khò nhám mặt dày 30. Bó vỉa bồn cây 2 bên lối vào và sân đường từ cổng vào sân hành lễ bó vỉa móng xây gạch không nung trên bó vỉa đá granit cho phù hợp quy mô mở rộng; bổ sung cây xanh thảm cỏ, cây ăn trái, hệ thống tưới tự động do mở rộng thêm diện tích xây dựng… Cũng theo quyết định, ông Lâm Hải Giang giao Sở Tài chính rà soát kế hoạch đầu tư công trung hạn vốn ngân sách tỉnh giai đoạn 2021 - 2025, trình cấp thẩm quyền điều chỉnh, bổ sung cho dự án. Trường hợp chưa bố trí đủ theo tổng mức đầu tư do điều chỉnh, bổ sung sẽ báo cáo UBND tỉnh trình HĐND tỉnh tiếp tục bố trí trong giai đoạn 2026 - 2030.

Trước đó, vào tháng 1.2025, UBND tỉnh Bình Định đã ra quyết định phê duyệt chủ trương đầu tư dự án tu bổ, tôn tạo di tích lịch sử Lăng mộ Hiển tổ khảo Tây Sơn Tam kiệt do Sở VHTT (nay Sở VHTTDL) làm chủ đầu tư. Dự án thuộc nhóm C, với tổng mức đầu tư 6,3 tỉ đồng, gồm nhiều hạng mục: Hạ giải tường lan can, nền bê tông, bia di tích đã xuống cấp; xây dựng mới 4 trụ biểu lối vào; xây dựng mới nhà bia; đắp đất tôn nền xung quanh mộ; xây dựng hệ thống lan can đá, bình phong, lư hương; hệ thống cây xanh, thoát nước, điện…

Được biết, Lăng mộ Hiển tổ khảo Tây Sơn Tam kiệt được UBND tỉnh Bình Định xếp hạng di tích cấp tỉnh vào ngày 13.12.2012.

PHAN HIẾU

Khởi động 2 cuộc thi nhan sắc gắn với môn thể thao Golf và Pickleball

Ban tổ chức cuộc thi Miss Golf và Miss Pickleball Việt Nam 2025 đã công bố, khởi động hai cuộc thi. Đây là hai sự kiện nhan sắc gắn với thể thao độc đáo và hấp dẫn mang tầm quốc gia. Sự kiện do Công ty TNHH Golf Hoàng Gia Việt Nam (Royal Golf Vietnam) phối hợp với các đối tác tổ chức.

Theo Ban tổ chức, hai cuộc thi sẽ góp phần làm điểm nhấn trong chuỗi các sự kiện của Tuần lễ Du lịch chăm sóc sức khoẻ, hoạt động của Năm du lịch quốc gia Huế 2025. Đêm chung kết của hai cuộc thi sẽ diễn ra cách nhau khoảng một tuần. Cuộc thi Miss Pickleball Vietnam và Miss Golf Vietnam 2025 gắn bó các thí sinh với môn thể thao đang thu hút người chơi là Golf và Pickleball. Ngoài nhan sắc, hình thể, ứng xử, các thí sinh còn phải thể hiện khả năng chơi và khả năng tiến bộ trong các môn thể thao này.

Thông qua chuỗi thử thách 99 ngày xuyên suốt chương trình, Miss Golf Vietnam 2025 và Miss Pickleball Vietnam 2025 sẽ tìm ra những gương mặt truyền cảm hứng để phát triển môn thể thao mới Pickleball và góp phần phát triển phong trào Golf nữ tại Việt Nam, lan tỏa lối sống lành mạnh, trí tuệ, duyên dáng, bản lĩnh.

Miss Golf Việt Nam 2025 dự kiến sơ tuyển từ 18.7 trên quy mô toàn quốc. Người đẹp đăng quang sẽ là đại diện cho Việt Nam tham dự Miss Golf International 2026.

Đối với Miss Pickleball Việt Nam 2025, đây là lần đầu tiên tổ chức với quy mô quốc gia. Cuộc thi này cũng có hành trình 99 ngày, sẽ tìm ra hình tượng người phụ nữ hiện đại: Năng động, khỏe khoắn, và tràn đầy sức sống.

Cả hai cuộc thi giành cho các nữ công dân Việt Nam, không có tiền án tiền sự, sinh sau ngày 1.1.1990. Các thí sinh đoạt giải Hoa hậu, Hoa khôi, Á hậu, Á khôi của các cuộc thi trong 2 năm 2024, 2025 được đặc cách vào thẳng vòng chung kết và cần bổ sung hồ sơ theo hướng dẫn của Ban tổ chức.

THÙY AN

Kỳ họp...

(Tiếp theo trang 1)

Từ mô hình chính quyền địa phương hai cấp, đổi mới công tác lập pháp, cho đến các chính sách đặc thù hỗ trợ vùng sáp nhập, chuyển đổi số và công nghiệp sáng tạo, những vấn đề cốt lõi của văn hóa đã và đang được đặt đúng vị trí trong tư duy lập pháp, quản lý và phát triển bền vững. Việc Quốc hội chính thức thông qua mô hình tổ chức chính quyền địa phương hai cấp, bắt đầu từ ngày 1.7.2025, là một trong những quyết định có tính đột phá nhất của kỳ họp này. Với 34 tỉnh, thành mới sau sáp nhập và sự tinh gọn của 696 đơn vị hành chính cấp huyện, cấp xã, đất nước bước vào một giai đoạn phát triển mới, nơi hiệu lực và hiệu quả của quản trị được đặt lên hàng đầu.

Đối với lĩnh vực văn hóa, điều này không chỉ đơn thuần là thay đổi mô hình quản lý hành chính, mà còn đặt ra yêu cầu cấp bách về tổ chức lại hệ thống thiết chế văn hóa ở cơ sở. Từ các trung tâm văn hóa cấp xã, nhà văn hóa cộng đồng, thư viện, bảo tàng địa phương cho đến các hoạt động lễ hội, bảo tồn di sản, tất cả đều cần được quy hoạch lại để phù hợp với không gian hành chính mới. Sự chuyển đổi mô hình tổ chức chính quyền cũng đòi hỏi đội ngũ làm công tác văn hóa phải thích ứng nhanh chóng: Từ phương thức quản trị, cách thức phối hợp liên ngành đến việc tiếp cận cộng đồng trong bối cảnh mới. Đây là cơ hội nhưng cũng là thách thức lớn: Làm thế nào để "mỗi người dân, ở bất cứ đâu, đều được thụ hưởng văn hóa", như tinh thần xuyên suốt mà Đảng và Nhà nước đã xác định.

Một trong những điểm sáng đặc biệt của kỳ họp thứ 9 là Quốc hội đã thông qua hoặc cho ý kiến đối với tổng cộng 40 dự án luật và 34 nghị quyết, trong đó có nhiều văn bản liên quan đến phát triển văn hóa, xã hội như: Luật Nhà giáo, Luật Cán bộ, công chức, Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Quảng cáo, Luật sửa đổi một số điều của Luật Đấu thầu, Luật Đầu tư công và Luật Quản lý tài sản công... Quan trọng hơn, nghị quyết kỳ họp đã nhấn mạnh rõ nhiệm vụ trọng tâm của cả hệ thống chính trị là "tiếp tục hoàn thiện thể chế phát triển đất nước trong kỷ nguyên mới", đặc biệt là hoàn thiện pháp luật về khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số, những lĩnh vực có mối liên hệ chặt chẽ với sự phát triển của các ngành công nghiệp văn hóa.

Từ nhiều năm nay, giới nghiên cứu, chuyên gia và nhà hoạch định chính sách đã nhiều lần kiến nghị cần sớm hình thành một hệ sinh thái pháp luật đầy đủ cho phát triển công nghiệp văn hóa ở Việt Nam. Việc đưa nội dung này vào trọng tâm hoàn thiện thể chế tại nghị quyết của Quốc hội lần này là một tín hiệu đáng mừng, tạo tiền đề để các lĩnh vực như điện ảnh, xuất bản, âm nhạc, trò chơi điện tử, mỹ thuật, thiết kế... vươn lên trở thành động lực phát triển kinh tế, xã hội thực sự. Trong phần các nhiệm vụ cụ thể, nghị quyết kỳ họp đã yêu cầu Chính phủ hoàn thành xây dựng cơ sở dữ liệu quốc gia về đất đai, kết nối với các trung tâm dữ liệu quốc gia và thúc đẩy giao dịch điện tử. Tuy vậy, nhiều chuyên gia văn hóa nhìn thấy ở đây một khả năng mở rộng quan trọng: Đó là thúc đẩy xây dựng hạ tầng dữ liệu văn hóa quốc gia.

Hạ tầng dữ liệu số về di sản, thư viện, bảo tàng, nghệ thuật biểu diễn... nếu được kết nối liên thông giữa Trung ương và địa phương, giữa các ngành và các thiết chế, sẽ trở thành nền móng quan trọng cho quá trình chuyển đổi số trong lĩnh vực văn hóa. Đây chính là điểm tựa để phát triển các nền tảng số sáng tạo, hỗ trợ du lịch văn hóa, giáo dục di sản, truyền thông văn hóa trong môi trường mạng. Tuy nhiên, cho đến nay, hành lang pháp lý cho các hoạt động chuyển đổi số trong lĩnh vực văn hóa vẫn còn phân mảnh, thiếu tính liên thông. Bởi vậy, việc Quốc hội yêu cầu "đưa thể chế trở thành lợi thế cạnh tranh" và "tạo hành lang pháp lý cho các vấn đề mới" chính là lời hiệu triệu để xây dựng luật hóa rõ ràng các quyền tài sản văn hóa số, cơ chế đấu thầu đặc thù cho sáng tạo nghệ thuật, và đặc biệt là quy định về xã hội hóa, hợp tác công tư trong văn hóa.

Một nội dung quan trọng khác của kỳ họp là việc Quốc hội cho phép một số địa phương (TP.HCM, Cần Thơ, Đà Nẵng, Khánh Hòa...) tiếp tục áp dụng các cơ chế đặc thù sau khi sáp nhập. Đây không chỉ là biện pháp bảo đảm tính ổn định trong quản lý tài chính, ngân sách hay đầu tư công, mà còn là cơ hội để các địa phương chủ động xây dựng chính sách đột phá trong lĩnh vực văn hóa, điều đã được chứng minh là hiệu quả trong vài năm trở lại đây...

Có thể nói, kỳ họp thứ 9, Quốc hội khóa XV không chỉ ghi dấu bằng những con số, số lượng luật và nghị quyết được thông qua, mà quan trọng hơn, đó là kỳ họp đặt nền móng cho sự chuyển mình của thể chế văn hóa trong thời kỳ mới.■

Cán bộ trẻ đồng hành cùng người dân xóa nhà tạm

● **Bài, ảnh: NHƯ ĐỒNG**

Nguyễn Thanh Tuấn là công chức phụ trách Văn hóa - xã hội xã Trà Thủy, huyện Trà Bồng (Quảng Ngãi) đã có gần 15 năm bám địa bàn, bám dân. Anh không chỉ là cầu nối chính sách mà còn là người "gánh" cùng dân từng bao xi măng, từng viên gạch để xây nên những mái nhà kiên cố nơi vùng cao khó khăn này.

Anh Nguyễn Thanh Tuấn là một trong những trí thức trẻ tham gia Dự án 600 trí thức trẻ về làm Phó Chủ tịch UBND xã. Lúc đó, Trà Thủy còn là một xã đặc biệt khó khăn, nhiều hộ dân vẫn sống trong những căn nhà nhỏ, thiếu kiên cố. Từ vị trí Phó Chủ tịch phụ trách văn hóa - xã hội, khi Dự án kết thúc vào năm 2018, anh tiếp tục gắn bó với địa phương trong vai trò công chức xã. Từ đó đến nay, dù vị trí công tác thay đổi, nhưng tâm huyết và sự tận tụy của anh với người dân vẫn không hề vơi bớt.

"Làm công tác văn hóa - xã hội thì không thể ngồi ở văn phòng. Muốn giúp dân phải hiểu dân, mà muốn hiểu dân thì phải đi, phải đến tận nhà, trò chuyện, lắng nghe. Có vậy mới tham mưu chính sách đúng người, đúng nhu cầu, hiệu quả thực sự", anh Tuấn bộc bạch. Danh sách hộ nghèo, cận nghèo, hộ cần hỗ trợ nhà ở hay các chính sách khác của Nhà nước cho đồng bào anh nắm như lòng bàn tay. Bà con không lạ gì hình ảnh người cán bộ dáng người thư sinh, giọng nói khàn khàn nhưng gặp bà con luôn vui vẻ chào hỏi, chạy xe máy rong ruổi để "gõ cửa" từng nhà, trò chuyện, tìm hiểu. Mỗi khi có chương trình mới về hỗ trợ nhà ở, từ nhà ở cho hộ nghèo, người có công, đến các chương trình mục tiêu quốc gia, anh luôn là người tiên phong rà soát, xác minh hoàn cảnh, lập danh sách, phối hợp với cấp ủy, chính quyền để triển khai kịp thời, đúng đối tượng.

Từ những ngày đầu triển khai chương trình xóa nhà tạm, nhà dột nát, anh Tuấn luôn là người trực tiếp xuống từng thôn, đến từng nhà, rà soát hoàn cảnh, đánh giá điều kiện để lập danh sách hỗ trợ. Anh là đầu mối chính kết nối giữa người dân và chính quyền, giữa chính sách và thực tiễn. Không chỉ dừng lại ở khâu rà soát, anh Tuấn còn là người đồng hành cùng bà con trong suốt quá trình xây dựng. Từ khâu lựa chọn đất, diện tích, chọn vật liệu, đến cả việc... đứng ra bảo lãnh mua nợ vật tư khi bà con chưa đủ tiền. Một thực tế ở Trà Thủy là đa phần các hộ nghèo, cận nghèo được hỗ trợ nhà ở đều không có điều kiện tài chính đối ứng. Để được giải ngân phần kinh phí hỗ trợ, các hộ phải khởi công xây dựng trước. Nhưng không ít gia đình không có nổi vài triệu đồng để mua cát, sỏi, xi măng khởi đầu. Hiểu được điều đó, anh Tuấn chủ động làm cầu nối với các chủ cửa hàng vật liệu xây dựng, đứng ra bảo lãnh để bà con được mua nợ vật liệu, chờ đến khi giải ngân xong mới thanh toán.

Bí thư Đảng ủy xã Trà Thủy Lê Anh Chiến nhận xét: "Anh Tuấn là một cán bộ năng nổ, trách nhiệm, có chuyên môn vững và luôn gần dân, hiểu dân. Mỗi lần triển khai chính sách hỗ trợ nhà ở, nhờ sự sát sao của đồng chí, chúng tôi luôn có danh sách đúng, trúng, hợp lòng dân". Cũng theo ông Chiến, nhờ gần dân, sát dân nên anh Tuấn hiểu rõ đời sống, điều kiện kinh tế của từng hộ dân. Khi triển khai hỗ trợ nhà ở, với số tiền hỗ trợ của Nhà nước hiện nay là 30 triệu đồng một nhà sửa chữa, 60 triệu đồng cho một nhà xây dựng mới. Để bà con sử dụng số tiền phù hợp, chất lượng, anh Tuấn không ngại ngần tư vấn cho bà con tùy theo điều kiện để lựa chọn xây dựng nhà đảm bảo diện tích, chất lượng theo điều kiện.

Trong đợt 1 của chương trình xóa nhà tạm năm 2025, Trà Thủy được phân bổ xây dựng 9 căn nhà. Theo kế hoạch, phải đến cuối tháng 6 mới hoàn thành, nhưng đến cuối tháng 4, cả 9 căn đều đã bàn giao và đưa vào sử dụng. Trà Thủy trở thành xã đầu tiên của huyện hoàn thành sớm kế hoạch. ■

Anh Nguyễn Thanh Tuấn (thứ ba bên trái) trong buổi kiểm tra chương trình hỗ trợ xây dựng nhà ở cho người dân ở xã Trà Thủy

Ứng xử thế nào với công trình kiến trúc Pháp ở Huế?

● **Bài, ảnh: SƠN THÙY**

Đô thị Huế không chỉ "kế thừa" hệ thống kiến trúc di sản của triều Nguyễn mà đang còn nhiều công trình kiến trúc Pháp. Hệ thống các công trình kiến trúc này mang nhiều dấu ấn lịch sử, được quy hoạch và xây dựng bài bản, có giá trị về mặt kiến trúc, mỹ thuật, văn hóa cần được tôn trọng và bảo tồn, phát huy hiệu quả trong dòng chảy của thời đại.

Những công trình kiến trúc Pháp được xây dựng từ cuối thế kỷ XIX, đầu thế kỷ XX đã góp phần "điểm tô" thêm cho dòng chảy và phát triển không gian kiến trúc của đô thị Huế. Các công trình này hầu hết được xây dựng ở ven bờ Nam sông Hương, sau đó dần mở rộng về dọc sông An Cựu và khu vực phía Nam. Hiện nay vẫn còn nhiều công trình nằm dọc các trục đường trung tâm như Lê Lợi, Lý Thường Kiệt… Nhiều nhà nghiên cứu gọi đây là không gian đô thị thời Pháp hoặc khu phố "Tây".

Nhà máy nước Vạn Niên, công trình kiến trúc Pháp tiêu biểu ở Huế

Nhiều công trình bị "lọt sổ"

TS Phan Tiến Dũng, Chủ tịch Hội Khoa học Lịch sử thành phố Huế cho biết, hệ thống công trình kiến trúc Pháp tại Huế gồm có các công trình công sở, cơ sở dịch vụ, cơ sở giáo dục, văn hóa, thể thao, cơ sở tôn giáo, cơ sở giao thông vận tải, cơ sở sản xuất… Trong giai đoạn này, cùng với các công trình được xây dựng theo phong cách châu Âu thì nhiều kiến trúc lịch sử văn hóa ở Huế cũng có sự ảnh hưởng của nghệ thuật kiến trúc, trang trí mỹ thuật của Á Đông kết hợp với phương Tây, điển hình như các công trình: Lầu Kiến Trung, Thái Bình Lâu, cửa Trường An, cửa Chương Đức, cửa Hiển Nhơn (Hoàng thành Huế), cung An Định, căng Kiên Thái Vương, căng Khải Định… Ngoài ra, còn có nhiều biệt thự kiến trúc Pháp trên một số đường phố chính, hàng trăm biệt thự được hình thành ở khu nghỉ mát Bạch Mã (nay là Vườn quốc gia Bạch Mã)…

Theo thống kê, các công trình kiến trúc Pháp xây dựng tại Huế có gần 250 công trình, tuy nhiên, hiện nay chỉ còn dưới 70 công trình. Những công trình kiến trúc Pháp hầu hết đã xây dựng cách đây hơn một thế kỷ, chịu sự tác động của chiến tranh, thời gian và khí hậu khắc nghiệt ở Huế nên phần nhiều đã bị ảnh hưởng. Nhiều công trình đã bị hủy hoại, các kiến trúc còn lại cũng ở trong tình trạng xuống cấp. Cùng với đó, do mục đích sử dụng khác nhau nên nhiều công trình cũng đã được cải tạo, sửa chữa nhiều, phá vỡ cấu trúc thiết kế và làm mất đi tính thẩm mỹ ban đầu. Ngoài ra, do tính chất phát triển đô thị hiện đại ở Huế, các công trình kiến trúc Pháp dần bị thu hẹp.

Năm 2018, UBND tỉnh Thừa Thiên Huế (nay là TP Huế) đã có quyết định công bố danh sách 27 công trình kiến trúc Pháp tiêu biểu trên địa bàn nhằm có cơ sở định hướng bảo tồn và phát huy giá trị. Trong đó có 11 công trình do cơ quan Nhà nước quản lý, 16 công trình thuộc sở hữu của các tổ chức. Tuy nhiên, một số người cho rằng danh sách này chưa "đầy đủ" vì còn một số công trình còn tồn tại bị "lọt sổ" trong khi có công trình được xây dựng ở thời kỳ muộn hơn lại đưa vào danh sách.

Theo nhiều nhà nghiên cứu, các công trình thời Pháp quy hoạch và xây dựng ở phía Nam sông Hương đã thể hiện sự tôn trọng tổng thể kiến trúc của Kinh đô Huế. Sự quy hoạch và phân chia sông Hương thành hai phần với những chức năng riêng cũng được cấu trúc giống như con sông Seine của nước Pháp chia Paris thành hai khu vực, một là nơi tập trung các công trình văn hóa, lịch sử, kiến trúc lâu đời, một bên là khu hành chính, thương mại, buôn bán… Cùng với đó, việc thiết kế công trình đảm bảo tính hài hòa giữa thiên nhiên và kiến trúc không tạo nên sự đối nghịch.

KTS Nguyễn Ngọc Tùng, Trưởng khoa Kiến trúc (Trường Đại học Khoa học Huế), cho biết các công trình kiến trúc Pháp tại Huế chia theo sáu phong cách, trong đó, các công trình chịu ảnh hưởng phong cách cổ điển (hoặc tân cổ điển) và phong cách địa phương Pháp chiếm đa số. Trục đường Lê Lợi ven bờ Nam sông Hương được mệnh danh là phố "Tây", hiện còn khá nhiều công trình đang hiện hữu. Các công trình trên tuyến phố này được xây dựng từ trước năm 1900 đến những năm 1940; mặc dù một số công trình đã bị phá hủy, các công trình hiện hữu cũng đã có sự can thiệp, cải tạo, cơi nới nhưng nhìn chung hình khối kiến trúc phần lớn công trình vẫn còn nguyên trạng. Điều này tạo sự sinh động, sức sống cho trục phố và là cơ sở để có các giải pháp giúp bảo tồn, phát huy giá trị các công trình này.

Cần triển khai bảo tồn "mẫu"

Hiện nay, nhiều công trình đã hết niên hạn quy định sử dụng, các ngôi nhà đang xuống cấp và dần hoang phế nhưng việc cải tạo chưa đủ các hồ sơ pháp lý. Một số công trình kiến trúc Pháp hiện nay khi giao cho các đơn vị sở hữu do yêu cầu cần phải có nơi làm việc sinh hoạt nên đã tiến hành cải tạo dẫn đến làm biến dạng, ảnh hưởng đến kết cấu và thẩm mỹ của kiến trúc. Đến nay, địa phương vẫn chưa có chính sách nào cho công tác bảo tồn công trình kiến trúc Pháp.

Trong số các công trình kiến trúc Pháp đã có ba di tích liên quan được công nhận, gồm: Trường THPT chuyên Quốc Học, Trường Cao đẳng Công nghiệp Huế, Nhà máy nước Vạn Niên. Tuy nhiên, con số này vẫn còn khá ít so với các công trình hiện hữu. Theo TS Phan Tiến Dũng, để bảo tồn các loại hình kiến trúc Pháp, cần thành lập Hội đồng để tiến hành trình tự các thủ tục chọn lựa, thống kê, đánh giá phân loại biệt thự, các công trình kiến trúc kiểu Pháp thành từng nhóm theo quy định của Thông tư 38/2009/TT-BXD của Bộ Xây dựng về Hướng dẫn việc quản lý, sử dụng nhà biệt thự tại khu vực đô thị. Đồng thời, thiết lập các cơ chế chính sách hỗ trợ bảo tồn (nhóm 1 và nhóm 2); xác định những công trình ít có giá trị (nhóm 3), có thể tháo dỡ khi có nhu cầu xây dựng hoặc tôn tạo cảnh quan đô thị.

Chủ tịch Hội Khoa học Lịch sử thành phố Huế cũng cho rằng, cần chọn lựa và trùng tu một số hạng mục công trình để làm "mẫu" cho cơ quan, cá nhân sở hữu công trình kiến trúc Pháp biết và tham khảo mô hình, ứng dụng kỹ thuật để triển khai tu sửa, bảo quản. Việc chọn lựa đề án bảo tồn các công trình kiến trúc Pháp là hết sức cần thiết như một số địa phương Hà Nội, TP.HCM, Hải Phòng, Cà Mau… đã làm. Ngoài ra, cần triển khai các dự án nghiên cứu, thực hiện kiểm kê các công trình, lựa chọn đưa vào danh mục, thiết lập hồ sơ, đồng thời tiếp tục nghiên cứu đánh giá dựa trên các tiêu chí của Luật Di sản văn hóa và Nghị định của Chính phủ để xem xét xếp hạng công trình, địa điểm lịch sử văn hóa…

Trước mắt, có thể lập hồ sơ một số công trình như: Ga Huế, Sân vận động Tự Do, Viện Dân biểu Trung Kỳ (Đại học Huế), Bưu điện Huế để đề nghị xếp hạng nhằm đặt biển ghi dấu công trình, sự kiện. ■

Chưa có kinh phí để tu bổ Thành cổ Vinh

Sau khi *Văn Hóa* đăng bài *Thành cổ Vinh xuống cấp nghiêm trọng* (số 4157, ra ngày 21.2.2025), mới đây Ban quản lý Di tích tỉnh Nghệ An phối hợp với UBND TP tiến hành khảo sát thực trạng tại di tích thành cổ. Sau đó đã có văn bản báo cáo Sở VHTTDL Nghệ An về việc tu sửa cấp thiết di tích Thành cổ Vinh.

Theo báo cáo kết quả khảo sát thực trạng, tại cửa Tiền, phần tường thành dưới vọng lâu thuộc cấu trúc cổng đã bị xuống cấp khá nghiêm trọng: Các góc tường thành mạch vữa bong tróc, hoen ố; tại vị trí góc tường bên phải bị nứt tách rời ra khỏi tường có chiều dài khoảng 40cm và có vết nứt kéo dài tiếp nối tường bao quanh vọng lâu khoảng 50cm. Phần nền của thành bao quanh vọng lâu được lát bằng gạch nung đỏ đang bị sụt lún, có chỗ đã "hở hàm ếch" rộng khoảng 40cm. Tại cửa Tả, phần tường thành dưới vọng lâu đang trong tình trạng xuống cấp nghiêm trọng: Nền tường thành được lát gạch đất nung nhiều chỗ bị sụt lún xuống khoảng 15cm, có điểm 20cm, bong rời rạc tách khỏi phần nền, đang làm ảnh hưởng đến bền vững của cổng thành; Phần mái vọng lâu lợp ngói mũi hài và ngói chiếu đang bị tụt vỡ nhiều chỗ; Một số cây ký sinh bám rễ vào bức tường tác động làm bong rộp bề mặt và độ liên kết của các bức tường.

Theo đề xuất của Ban quản lý Di tích tỉnh Nghệ An, phương án tu sửa thành cổ Vinh là: Tại cửa Tiền, tiến hành tu sửa, gia cố các góc tường, thành phía dưới vọng lâu đang có tình trạng xuống cấp. Gia cố phần sụt lún nền của thành, chống thấm và lát lại bằng gạch đất nung; Xử lý chống đỡ, cắt tỉa cành cây xà cừ trong khuôn viên cổng thành có nguy cơ tác động đến xuống cấp của di tích. Tại cửa Tả sẽ tu sửa, gia cố bờ tường thành đã xuống cấp; Gia cố phần sụt lún nền của thành, chống thấm và lát lại bằng gạch đất nung; Đảo mái, thay thế một số ngói đã bị vỡ và cấu kiện gỗ (rui, hoành...) bị mủn mục ở mái Vọng lâu; Xử lý các cây ký sinh trên các bức tường.

Theo một lãnh đạo UBND thành phố Vinh: "Sau khi khảo sát hiện trạng, thành phố đã có văn bản báo cáo UBND tỉnh, Sở VHTTDL xin kinh phí tu bổ. Nhưng tỉnh và Sở VHTTDL đề nghị địa phương huy động xã hội hóa để tu sửa. Đến nay, UBND thành phố Vinh vẫn chưa có kinh phí để tu sửa, phải chờ sau sắp xếp hai cấp xong mới có thể huy động xã hội hóa, bố trí kinh phí để tu bổ…".

MAI THỤC LINH

LỄ HỘI "TẬN HƯỞNG ĐÀ NẴNG 2025":

Khi cảm xúc thăng hoa cùng thành phố biển

● **Bài, ảnh: HÒA XUÂN**

Đà Nẵng đã trải qua những ngày tháng 6 sống động, náo nhiệt và đậm đà cảm xúc từ Lễ hội "Tận hưởng Đà Nẵng 2025". Không chỉ đơn thuần là chuỗi sự kiện du lịch thường niên, lễ hội năm nay được ví như chất xúc tác mạnh mẽ, khơi gợi niềm hứng khởi, tạo nên những trải nghiệm giàu cảm xúc cho hàng chục nghìn du khách trong và ngoài nước.

Các hoạt động của Lễ hội "Tận hưởng Đà Nẵng" đã tạo nên ấn tượng khó quên đối với du khách

Đa dạng các hoạt động

Trên bãi biển Mỹ Khê buổi sớm, những nhóm khách từ nhiều vùng miền, quốc gia hòa mình trong tiếng sóng và âm nhạc, tham gia các hoạt động thể thao bãi biển, yoga, trò chơi dân gian… "Tôi từng đi nhiều bãi biển nhưng cảm giác ở đây rất đặc biệt. Không gian cởi mở, người dân thân thiện và mọi thứ đều khiến mình muốn tận hưởng trọn vẹn", chị Kanya, một du khách đến từ Thái Lan chia sẻ khi đang ghi lại những khoảnh khắc đẹp bên chồng con tại bãi biển Phạm Văn Đồng.

Cảm xúc của chị Kanya là điển hình cho sự lan tỏa không khí lễ hội trong lòng du khách. Các hoạt động trải dài từ sáng đến đêm, từ "Chào biển Đà Nẵng 2025" đến không gian ẩm thực, nghệ thuật đường phố, diễu hành xe cổ, chương trình "check-in tận hưởng"... đều không chỉ là sự kiện văn hóa mà còn là chất liệu tạo nên những ký ức khó quên cho mỗi người.

Tại lễ hội năm nay, lượng du khách quốc tế gia tăng đáng kể, nhất là từ Hàn Quốc, Nhật Bản, Australia và châu Âu. Điều này không chỉ góp phần làm nên sự đa dạng văn hóa tại lễ hội mà còn mang đến góc nhìn rất riêng về Đà Nẵng. "Chúng tôi đến đây lần đầu tiên nhưng thấy như ở nhà. Người Đà Nẵng rất thân thiện, đồ ăn ngon và an ninh rất tốt. Khi xem diễu hành xe cổ kết hợp âm nhạc truyền thống, tôi cảm thấy mình thực sự đang sống trong một lễ hội đúng nghĩa chứ không phải chỉ là khán giả", ông Nicolas Brunet, du khách đến từ Pháp chia sẻ khi cùng bạn bè tham gia chương trình đêm "Sắc màu Đà Nẵng".

Không khí lễ hội khiến chính những vị khách phương xa trở thành những người lan tỏa năng lượng tích cực. Họ không ngại chia sẻ, tương tác với người dân, chụp ảnh với nghệ sĩ đường phố, học vài điệu múa truyền thống và thử thách bản thân với các món ăn bản địa như mì Quảng, bánh xèo, nem lụi… Qua mỗi hoạt động, cảm xúc lại được khắc họa rõ hơn trên khuôn mặt rạng rỡ của họ.

> *"Chúng tôi đến đây lần đầu tiên nhưng thấy như ở nhà. Người Đà Nẵng rất thân thiện, đồ ăn ngon và an ninh rất tốt. Khi xem diễu hành xe cổ kết hợp âm nhạc truyền thống, tôi cảm thấy mình thực sự đang sống trong một lễ hội đúng nghĩa chứ không phải chỉ là khán giả."*
>
> **(Ông NICOLAS BRUNET, du khách Pháp)**

Điều đặc biệt tại Lễ hội Tận hưởng Đà Nẵng 2025 là khả năng tạo ra sân chơi phù hợp với mọi lứa tuổi. Các gia đình có thể cùng con trẻ chơi đùa tại các khu vực tương tác công nghệ thực tế ảo, các du khách lớn tuổi có thể thong thả tận bộ dưới ánh hoàng hôn trên cầu Trần Thị Lý, các cặp đôi trẻ tuổi thì đắm chìm trong không gian âm nhạc điện tử sôi động tại công viên Biển Đông. Anh Nguyễn Thành Nhân (du khách TP.HCM) chia sẻ: "Vợ chồng tôi đưa con ra Đà Nẵng đúng dịp lễ hội. Thật sự ấn tượng! Các cháu có thể chạy nhảy, vẽ tranh, còn vợ chồng tôi thì được ngồi nghe nhạc acoustic ven sông Hàn. Không khí vừa bình yên vừa náo nhiệt, đúng nghĩa là để tận hưởng".

Thành phố của những cảm xúc sống động

Điểm mới của lễ hội năm nay là khả năng kết nối trải nghiệm trực tiếp với cảm nhận cá nhân của du khách. Các khu gian hàng trưng bày sản phẩm OCOP, làng nghề truyền thống, không gian tương tác thực tế ảo về di tích, danh thắng, đã giúp du khách không chỉ quan sát mà còn tham gia tạo ra sản phẩm, thử các dịch vụ như người dân bản địa.

Tại không gian ẩm thực "Hương vị Đà thành", chị Linda Wong (du khách Singapore) tỏ ra thích thú khi được tự tay cuốn nem, nướng bánh tráng mè. "Khi tôi nếm thử món ăn do chính tay mình làm, tôi không chỉ cảm thấy ngon mà còn hiểu hơn về văn hóa nơi đây. Đó là trải nghiệm thực sự đáng giá", chị nói.

Không chỉ qua các sự kiện chính thức, những cảm xúc của du khách còn đến từ cách mà Đà Nẵng tổ chức, phục vụ và kết nối người dân với du khách. Sự chu đáo trong từng điểm đến, sự thân thiện của các bạn tình nguyện viên, nhân viên lễ tân, tài xế taxi… đã trở thành "dấu cộng" lớn trong mắt người phương xa. Ông Koji Yamamoto, chuyên gia truyền thông đến từ Nhật Bản, đánh giá: "Không khí ở Đà Nẵng rất thật. Tôi không cảm thấy mình là người nước ngoài. Thành phố này không chỉ tổ chức lễ hội mà còn sống cùng lễ hội".

Dù lễ hội chỉ diễn ra từ đầu tháng 6 đến hết hè, nhưng với nhiều du khách, dư âm của "Tận hưởng Đà Nẵng 2025" sẽ còn kéo dài mãi. Đó là khoảnh khắc đứng trước pháo hoa bên sông Hàn, là vị ngọt của ly nước mía sau buổi diễu hành nắng nóng, là ánh mắt rạng rỡ của những đứa trẻ vùng cao lần đầu thấy biển…

Lễ hội không chỉ là để quảng bá hình ảnh du lịch, mà sâu xa hơn là để con người dù ở đâu, tầng lớp nào được kết nối trong niềm vui, sự đồng cảm, và tận hưởng những điều đẹp nhất mà cuộc sống mang lại. Đó là cảm xúc không thể mua bằng tiền, cũng không dễ phai nhòa theo thời gian. ■

Ninh Bình đón 7,2 triệu lượt khách

6 tháng đầu năm 2025, toàn tỉnh Ninh Bình ước đón 7,2 triệu lượt khách, tăng 19% so với cùng kỳ năm trước. Trong đó, khách nội địa đón 6,26 triệu lượt khách, khách quốc tế đón 1,02 triệu lượt khách. Doanh thu ước đạt 7.715 tỉ đồng, tăng 32% so với cùng kỳ năm trước.

Hướng tới 6 tháng cuối năm 2025, Sở Du lịch Ninh Bình sẽ tập trung vào 11 nhiệm vụ trọng tâm. Đặc biệt, trong đó, thường xuyên đôn đốc, kiểm tra, theo dõi các đơn vị kinh doanh du lịch tăng cường các điều kiện về an ninh trật tự, vệ sinh môi trường, văn minh du lịch, thực hiện tốt các quy định của Nhà nước về kinh doanh du lịch, đảm bảo cơ sở vật chất kỹ thuật, dịch vụ phục vụ khách du lịch. Xây dựng kế hoạch đón tiếp và làm việc với chuyên gia tư vấn quốc tế về khảo sát, đánh giá tình trạng bảo tồn di sản theo khuyến nghị của UNESCO và tư vấn công tác quản lý, bảo tồn và phát huy giá trị di sản văn hóa và thiên nhiên thế giới Quần thể danh thắng Tràng An. Tổ chức triển khai thực hiện công tác đào tạo, bồi dưỡng nguồn nhân lực quản lý, khai thác giá trị di sản và bồi dưỡng nâng cao nhận thức cộng đồng trong việc bảo tồn, gìn giữ di sản.

Phối hợp với các đơn vị liên quan triển khai công tác lập đồ án Quy hoạch bảo quản, tu bổ, phục hồi Danh lam thắng cảnh quốc gia đặc biệt Tràng An - Tam Cốc - Bích Động tỉnh Ninh Bình đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2050; phối hợp với đơn vị tư vấn triển khai thực hiện Đề án "Điều tra, đánh giá đa dạng sinh học tại Quần thể danh thắng Tràng An phục vụ công tác bảo tồn, tôn tạo và phát huy giá trị di sản văn hóa và thiên nhiên thế giới"; Đề án "Phát triển du lịch gắn với các di tích liên quan đến thời Trần trong Quần thể danh thắng Tràng An phục vụ công tác quản lý, bảo tồn và phát huy giá trị di sản".

Triển khai công tác quản lý quy hoạch theo kế hoạch; đôn đốc các dự án đang duy trì kế hoạch tuần tra, giám sát công tác quản lý, bảo tồn và phát huy giá trị di sản Quần thể danh thắng Tràng An; đôn đốc, theo dõi, nắm bắt tình hình đảm bảo an ninh trật tự, vệ sinh, cảnh quan môi trường, dự án xây dựng, tu bổ, tôn tạo các di tích lịch sử, văn hóa trong khu di sản; hướng dẫn, tuyên truyền các hộ dân, Ban Quản lý các di tích, Ban Quản lý các khu, điểm du lịch trong khu di sản chấp hành đúng các quy định về quản lý xây dựng, tu bổ, tôn tạo di tích, xây dựng nhà ở và các hoạt động kinh doanh dịch vụ du lịch.

Tuần du lịch Ninh Bình năm 2025 "Sắc vàng Tam Cốc - Tràng An" thu hút đông đảo du khách **Ảnh: T.YẾN**

THU MINH

Tiếng vọng từ đại ngàn

● **Bài, ảnh: PHAN HIẾU**

Sự kiện văn hóa - du lịch năm 2025 với chủ đề "Khám phá đại ngàn - Kết nối văn hóa - Lan tỏa bản sắc" do UBND huyện Vân Canh (Bình Định) tổ chức đã làm cho những ngày hè trên vùng đất đại ngàn Vân Canh rộn ràng tiếng cồng chiêng ngân vang như gọi về cội nguồn.

Trình diễn Trống đôi của người Chăm Hroi Vân Canh

Ông Lê Thanh Nhơn, Trưởng phòng Văn hóa, Khoa học và Thông tin huyện Vân Canh cho biết: "Một trong những điểm nhấn của chuỗi sự kiện là Liên hoan Văn hóa Cồng chiêng với chủ đề "Tiếng vọng từ đại ngàn" kết hợp cùng trình diễn trang phục dân tộc, rực rỡ sắc màu thổ cẩm của các nghệ nhân thể hiện niềm tự hào văn hóa của đồng bào Ba Na, Chăm Hroi Vân Canh. Sự hiện diện của các huyện bạn như huyện Vĩnh Thạnh (Bình Định) và huyện Đồng Xuân (Phú Yên) đã lan tỏa mạnh mẽ tinh thần đoàn kết vùng miền và tô đậm bản sắc văn hóa truyền thống. Và khi lửa trại bừng sáng kết nối vòng tay lớn, cũng là lúc thanh âm, vũ điệu, tình cảm con người hòa quyện vào không gian núi rừng huyền thoại".

"Chúng tôi rất vui, bởi trong sự kiện có rất đông lớp trẻ người Ba Na, Chăm Hroi tham gia. Đấy là tín hiệu đáng mừng, vì người trẻ đã quay lại với truyền thống văn hóa dân tộc và hướng tới với bảo tồn những nét đẹp mà cộng đồng nơi đây đang có được", ông Lê Thanh Nhơn chia sẻ và thông tin, sau sáp nhập, để triển khai hiệu quả Dự án 6 về "Bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của các dân tộc thiểu số gắn với phát triển du lịch", xã Vân Canh mới sẽ chủ động tiếp tục xây dựng, củng cố hồ sơ khoa học công nhận K'toong Chigưl là di sản văn hóa phi vật thể quốc gia trong năm 2025.

Nghệ nhân ưu tú Nguyễn Thị Ngọc Hương nhìn nhận, 7 đoàn tham gia liên hoan vừa rồi đều có sự đầu tư kỹ lưỡng trong từng tiết mục trình diễn. Sự mới mẻ, tích cực trong kỳ liên hoan lần này bên cạnh việc biểu diễn thuần thục những động tác truyền thống thì số diễn viên trẻ còn có sự biến tấu hợp lý, tạo ra sự mới lạ, hấp dẫn ở mỗi phần thi.

Em Đinh Thị Tý (người Ba Na, đang học tại Trường Phổ thông Dân tộc nội trú THPT Bình Định) chia sẻ: "Nghỉ hè, em về làng Kà Nâu (xã Canh Liên) cùng gia đình. Khi biết tin xã tham gia liên hoan văn hóa cồng chiêng, em đăng ký tham gia tiết mục múa xoang và tích cực luyện tập. Em thường múa xoang trong làng, nhưng tham gia vào đội múa xoang cho xã thì đây mới là lần đầu tiên. Em rất vui khi biểu diễn trước nhiều người như vậy. Mong rằng, có nhiều liên hoan văn hóa cồng chiêng để chúng em tham gia và góp phần bảo tồn nét đẹp truyền thống văn hóa cha ông đã để lại".

> *"Chúng tôi rất vui, bởi trong sự kiện có rất đông lớp trẻ người Ba Na, Chăm Hroi tham gia. Đấy là tín hiệu đáng mừng, vì người trẻ đã quay lại với truyền thống văn hóa dân tộc và hướng tới bảo tồn những nét đẹp mà cộng đồng nơi đây đang có được. Sau sáp nhập, để triển khai hiệu quả Dự án 6 về "Bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của các dân tộc thiểu số gắn với phát triển du lịch", xã Vân Canh mới sẽ chủ động tiếp tục xây dựng, củng cố hồ sơ khoa học công nhận K'toong Chigưl là di sản văn hóa phi vật thể quốc gia trong năm 2025."*
>
> **(Ông LÊ THANH NHƠN, Trưởng phòng Văn hóa, Khoa học và Thông tin huyện Vân Canh)**

Vân Canh - huyện miền núi, vùng đất đậm đà bản sắc của đồng bào Ba Na, Chăm Hroi đang chuyển mình mạnh mẽ với khát vọng, phát triển một cách hài hòa giữa giữ gìn văn hóa truyền thống và khai thác hiệu quả tiềm năng du lịch sinh thái, du lịch cộng đồng và công nghiệp. Cùng với tiềm năng về núi non, sông suối đẹp, Vân Canh còn có thể phát triển loại hình du lịch văn hóa, du lịch cộng đồng với những ngôi làng Chăm Hroi, Ba Na mang nét duyên dáng riêng có. Ở đó có những ngôi nhà sàn, nghề dệt thổ cẩm, tiếng cồng chiêng, nhạc cụ dân tộc vang vọng, hay các nghi lễ dân gian mang nét riêng của mỗi dân tộc… Vân Canh là điểm dừng chân lý tưởng dành cho du khách muốn khám phá đời sống người dân bản xứ.

Ông Dương Hiệp Hòa, Chủ tịch UBND huyện Vân Canh cho biết, chuỗi sự kiện vừa qua là dịp để Vân Canh khẳng định bản sắc, văn hóa truyền thống đồng thời giới thiệu tiềm năng, thế mạnh và định hướng phát triển của huyện trong giai đoạn mới. ■

Vân Canh phát triển du lịch cộng đồng gắn với nghề dệt thổ cẩm ở làng Hà Văn Trên, xã Canh Thuận

Lớp trẻ hào hứng tham gia trình diễn trang phục dân tộc

Yên Bái xây dựng hệ thống du lịch thông minh

Tỉnh Yên Bái đã tích cực triển khai các chương trình ứng dụng công nghệ thông tin trong quản lý và xây dựng hệ thống du lịch thông minh, nhằm nâng cao tính cạnh tranh công nghệ của ngành du lịch, tạo ra dịch vụ có giá trị gia tăng cao và tăng tiện ích cho người dân và du khách.

Điển hình như thí điểm xây dựng Cổng thông tin du lịch Yên Bái tại địa chỉ https://yenbaitourism.vn, cùng với ứng dụng "Du lịch Yên Bái" trên CHPlay và AppStore. Cổng thông tin đã cập nhật dữ liệu của 201 cơ sở lưu trú, nhà hàng, 106 điểm du lịch, và tích hợp với các nền tảng khác như Fanpage Du lịch Yên Bái, website Cổng thông tin tỉnh và ứng dụng công dân số YenBai-S. Bên cạnh đó, tỉnh cũng triển khai thẻ du lịch (visit card) sử dụng mã QR để chia sẻ thông tin về du lịch, sản phẩm OCOP và các tour du lịch. Xây dựng kho dữ liệu số về du lịch, kết nối và tích hợp vào chuyên mục "Yên Bái - đất và người" trên ứng dụng công dân số YENBAI-S. Kho dữ liệu này bao gồm 4 nội dung (thư viện hình ảnh, thư viện video, thư viện sách và thư viện bài hát Yên Bái), với hơn 200 ảnh, 7 video giới thiệu tiềm năng, đặc sản, ẩm thực và thắng cảnh du lịch của tỉnh.

Các ngành, địa phương trong tỉnh cũng tăng cường ứng dụng công nghệ thông tin trong quảng bá du lịch, kết nối điểm đến và dịch vụ với du khách qua Internet; khảo sát và triển khai 24 điểm phát sóng wifi miễn phí tại 7 địa phương: Thành phố Yên Bái, thị xã Nghĩa Lộ, các huyện Lục Yên, Mù Cang Chải, Văn Yên, Văn Chấn, Trạm Tấu; cung cấp dịch vụ Internet tốc độ cao miễn phí tại các trung tâm, địa điểm du lịch, cơ sở dịch vụ du lịch trên địa bàn tỉnh.

Tổ chức các lớp tập huấn kỹ năng sử dụng công cụ số cho công chức, viên chức và chủ doanh nghiệp du lịch được tổ chức hiệu quả. Các giải pháp du lịch số qua công nghệ thực tế ảo gắn với bảo tồn bản sắc văn hoá dân tộc được triển khai sáng tạo, thiết thực.

LAN HƯƠNG

TRƯỚC MA TRẬN THUẬT TOÁN KHÔNG TRUNG LẬP TRÊN CÁC NỀN TẢNG SỐ:

Chủ động nhập cuộc, làm chủ trận địa truyền thông

● **PGS.TS VŨ THỊ PHƯƠNG HẬU, Viện trưởng Viện Văn hóa và phát triển, Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh**

Trong thời đại công nghệ phát triển như vũ bão, các nền tảng số với thuật toán không trung lập đang âm thầm chi phối nhận thức xã hội, tạo điều kiện cho các luồng thông tin sai lệch, xuyên tạc nền tảng tư tưởng của Đảng... lan rộng. Trước thực tế này, nhiệm vụ cấp thiết là chủ động chiếm lĩnh không gian mạng, đổi mới phương thức truyền thông về tư tưởng của Đảng theo hướng hiện đại, linh hoạt và gần gũi với công chúng, đặc biệt là giới trẻ.

Nền tảng tư tưởng của Đảng cần được "số hóa", thể hiện sinh động qua các định dạng truyền thông mới, lan tỏa mạnh mẽ, trở thành ngọn hải đăng định hướng, củng cố niềm tin và dẫn dắt nhận thức xã hội trong thời đại số.

Trong kỷ nguyên số, mỗi cú click chuột, mỗi lượt thích hay chia sẻ trên mạng xã hội không còn đơn thuần là hành động cá nhân, mà đã trở thành mắt xích trong dòng chảy dữ liệu toàn cầu, nơi thuật toán giữ vai trò định hướng tư duy người dùng. Thế giới ảo không hề "ảo", nó là một chiến trường mới, nơi cuộc đấu tranh tư tưởng diễn ra âm thầm nhưng quyết liệt. Nhiều người vẫn ngộ nhận, công nghệ là trung lập, rằng mạng xã hội chỉ phản ánh thực tế, không can thiệp vào quan điểm cá nhân. Nhưng sự thật là thuật toán được lập trình bởi con người, luôn có xu hướng chọn lọc, đề xuất và thậm chí chi phối nội dung, dẫn tới định hình nhận thức xã hội theo cách đầy thiên lệch. Trong bối cảnh đó, chúng ta không thể tiếp tục "đứng bên lề" của cuộc chơi số, mà phải chủ động nhập cuộc, làm chủ trận địa truyền thông mới để giữ vững niềm tin, lý tưởng và nền tảng tư tưởng của Đảng.

"Ma trận" trên không gian mạng ngày càng khó lường — Ảnh minh họa

Sự định hướng âm thầm của công nghệ

Nền tảng số là hệ thống các ứng dụng, dịch vụ và công nghệ vận hành trên môi trường Internet, cho phép người dùng tương tác, chia sẻ thông tin, tiếp cận nội dung và thực hiện các hoạt động kinh tế, xã hội trong không gian số. Các nền tảng số phổ biến hiện nay bao gồm: Mạng xã hội (như Facebook, TikTok, YouTube,…), công cụ tìm kiếm (như Google, Bing,…), nền tảng thương mại điện tử (như Shopee, Tiki,…) hay các hệ thống chính phủ điện tử... Điểm chung của các nền tảng này là đều vận hành dựa trên thuật toán, công cụ để phân phối nội dung và điều hướng hành vi người dùng.

Ngày nay, thuật toán không còn là một khái niệm kỹ thuật thuần túy dành cho giới lập trình, mà đã trở thành công cụ quyền lực tác động sâu rộng đến dòng chảy thông tin và góp phần định hình nhận thức xã hội ở quy mô chưa từng có. Về bản chất, thuật toán là tập hợp các quy tắc được lập trình nhằm xử lý dữ liệu và đưa ra kết quả theo mục tiêu định sẵn, mà trong trường hợp của các nền tảng số, mục tiêu ấy thường là tối đa hóa tương tác và thời gian sử dụng. Chính vì vậy, thuật toán không hề trung lập. Trước hết, thuật toán mang định kiến của chính người tạo ra nó. Khi một hệ thống học từ dữ liệu người dùng, nó sẽ khuếch đại những xu hướng vốn có, dù là tích cực hay tiêu cực. Nếu người dùng có thói quen xem nội dung giật gân, cực đoan, thuật toán sẽ tiếp tục đề xuất các nội dung tương tự, tạo ra một vòng lặp nhận thức lệch lạc. Đó là lý do vì sao các thông tin sai lệch, thuyết âm mưu, video xuyên tạc... lại có khả năng lan truyền mạnh mẽ đến vậy, không phải vì chúng đúng, mà vì chúng cung cấp những thông tin "giật gân", dễ gây sự chú ý.

Không chỉ mang định kiến, thuật toán còn dễ bị thao túng hoặc lợi dụng. Các đối tượng phản động, chống phá Đảng và Nhà nước đã tinh vi tận dụng cơ chế đề xuất của các nền tảng như TikTok, YouTube,… để đẩy các nội dung sai trái lên vị trí "phổ biến" mà không bị kiểm duyệt kịp thời. Dưới vỏ bọc "giải trí", "bình luận xã hội", chúng cài cắm thông tin xuyên tạc, bóp méo sự thật, xúc phạm lãnh tụ, phủ nhận vai trò của Đảng, từng bước "lập trình lại" nhận thức người dân, đặc biệt là giới trẻ. Dưới sự tác động, dẫn dắt của ma trận thuật toán không trung lập, các nội dung tích cực, chính thống trong đó có thông tin về chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, chính sách của Đảng... thường bị hạn chế về khả năng tiếp cận; trong khi các thông tin lệch lạc, thuyết âm mưu, xuyên tạc lịch sử, bóp méo đường lối của Đảng và Nhà nước… lại có cơ hội phổ biến nhanh chóng, tiếp cận hàng triệu người chỉ sau vài giờ, vượt xa tốc độ lan tỏa của các thông tin chính thống. Không ít vụ việc gần đây cho thấy, các đối tượng phản động đã lợi dụng các nền tảng video ngắn như TikTok để lồng ghép thông tin sai lệch, làm clip xuyên tạc hình ảnh lãnh tụ, bôi nhọ bản chất chế độ xã hội xã hội chủ nghĩa hoặc lan truyền tin giả gây hoang mang dư luận. Tất cả đều "lọt" qua các lỗ hổng của thuật toán đề xuất.

Điều này cho thấy, thuật toán đang âm thầm trở thành một công cụ định hướng tư tưởng và nếu chúng ta không làm chủ được nó, thì những giá trị cách mạng sẽ dần bị chìm lấp bởi các thông tin nhiễu loạn. Chính sự vận hành có chủ đích này khiến thuật toán không trung lập trên các nền tảng số trở thành một yếu tố tiềm ẩn nguy cơ làm xói mòn nền tảng tư tưởng của Đảng.

Cần chủ động chiếm lĩnh và dẫn dắt các nền tảng số

Nếu như trước đây, cuộc đấu tranh tư tưởng chủ yếu diễn ra trên báo chí, giảng đường hay tại các diễn đàn khoa học lý luận chính trị, thì ngày nay, trận địa chính lại là mạng xã hội, nơi người dân, đặc biệt là giới trẻ, tìm kiếm thông tin và hình thành nhận thức. Có thể nói, không gian mạng nói chung, các nền tảng số nói riêng là mặt trận đấu tranh tư tưởng nóng bỏng và khó kiểm soát nhất hiện nay.

Trong không gian đó, nếu lực lượng cách mạng lùi bước, không hiện diện, không có tiếng nói, thì khoảng trống sẽ lập tức bị lấp đầy bởi những thế lực phản động, những kẻ cơ hội chính trị, hoặc thậm chí những "kênh giải trí" nhưng cài cắm tư tưởng lệch lạc. Tư tưởng cách mạng nếu không bước vào không gian số, đồng nghĩa với việc tự rút lui khỏi một nửa trận địa tư tưởng của thời đại. Muốn không để tư tưởng cách mạng của Đảng bị che khuất bởi vô số các thông tin khác, không thể chỉ "lên tiếng khi cần", thì phải chủ động hiện diện thường xuyên, mạnh mẽ và linh hoạt trên các nền tảng số. Không gian số là nơi đòi hỏi thông điệp ngắn gọn, hình ảnh sinh động, nội dung hấp dẫn. Vì

Mỗi người dân cần nhận thức rõ vai trò của mình không chỉ là người tiếp nhận thông tin, mà còn là người tạo lập, kiểm chứng và định hướng thông tin. Việc trở thành một "người tiêu dùng thông tin có trách nhiệm" đòi hỏi mỗi cá nhân phải biết sàng lọc nội dung, phản biện trước các luận điệu sai trái và không tiếp tay lan truyền thông tin chưa kiểm chứng, gây hoang mang dư luận.

Những hành động tưởng chừng nhỏ như bình luận đúng mực dưới một bài viết, chia sẻ một video tích cực, viết một bài phản biện thuyết phục, hay đơn giản là báo cáo một tài khoản phản động... đều là những đóng góp thiết thực để bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng trong đời sống số.

vậy, cách truyền tải tư tưởng cách mạng của Đảng cũng cần được đổi mới, không thể dừng lại ở lối tuyên truyền khô khan, một chiều. Trên các nền tảng như TikTok, YouTube, Facebook, Instagram..., tư tưởng cách mạng của Đảng cần "được số hóa", "được kể lại" bằng ngôn ngữ thời đại, thông qua những hình thức gần gũi như podcast, video ngắn, infographic, phỏng vấn ngắn, phim tài liệu mini... để tiếp cận thế hệ trẻ. Đây là cách để lý tưởng cách mạng không chỉ được nghe, mà còn được cảm, được sống, được lan tỏa theo đúng quy luật truyền thông hiện đại.

Bên cạnh đó, việc đào tạo đội ngũ cán bộ truyền thông tư tưởng trên không gian số cũng là một nhiệm vụ cấp bách. Họ không chỉ cần vững vàng về lý luận chính trị mà còn phải giỏi về kỹ năng công nghệ, hiểu tâm lý công chúng, biết cách phản bác thuyết phục những luận điệu sai trái, thù địch và giàu tính thẩm mỹ trong cách thể hiện.

Khuyến nghị những giải pháp

Trước sự chi phối ngày càng rõ rệt của thuật toán trong đời sống thông tin, việc bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng không thể dừng lại ở khẩu hiệu hay phản ứng bị động, mà phải chuyển thành chiến lược chủ động, bài bản, đa tầng, đa lực lượng. Dưới đây là một số giải pháp mang tính định hướng:

Kiến tạo một hệ sinh thái truyền thông số chính thống mạnh mẽ: Các cơ quan truyền thông của Đảng và Nhà nước cần thực hiện chuyển đổi số toàn diện, không chỉ đơn thuần là số hóa nội dung, mà còn phải tái cấu trúc quy trình sản xuất, phân phối và tương tác với công chúng trên môi trường số. Cần áp dụng mạnh mẽ các công nghệ hiện đại như trí tuệ nhân tạo, dữ liệu lớn, thuật toán phân phối nội dung để truyền tải tư tưởng cách mạng một cách sinh động, hấp dẫn, với ngôn ngữ gần gũi, hình thức đa phương tiện, tốc độ cập nhật nhanh chóng và phong cách phù hợp với người dùng số. Đặc biệt, cần đầu tư xây dựng các nền tảng số do Việt Nam làm chủ, không chỉ bảo đảm độc lập về công nghệ mà còn tạo lập không gian truyền thông có sức cạnh tranh thực chất với các nền tảng xuyên biên giới. Các nền tảng này cần vận hành theo mô hình linh hoạt, sáng tạo, với đội ngũ nhân lực đa ngành, có năng lực làm chủ cả nội dung và công nghệ. Hệ sinh thái này phải được kết nối chặt chẽ, phối hợp nhịp nhàng giữa các cơ quan báo chí, đơn vị công nghệ và tổ chức quản lý để hình thành một mạng lưới truyền thông số thống nhất, hiệu quả và đủ sức dẫn dắt dư luận xã hội theo định hướng đúng đắn.

Tăng cường giáo dục lý luận chính trị gắn với hiểu biết về truyền thông số: Giáo dục lý luận chính trị không thể tách rời thực tiễn công nghệ. Mỗi cán bộ, đảng viên, đặc biệt là người trẻ cần được trang bị đồng thời tư duy lý luận và kỹ năng truyền thông, để trở thành những "chiến sĩ thông tin", biết phản bác thông tin xấu độc, biết lan tỏa thông điệp tích cực trên mạng xã hội. Đồng thời, phải đẩy mạnh hơn nữa phong trào *Bình dân học vụ số* trong toàn xã hội, nhằm phổ cập kiến thức công nghệ và kỹ năng truyền thông cho mọi tầng lớp nhân dân. Mỗi người dân cần được tạo điều kiện tiếp cận thông tin chính thống, học hỏi kỹ năng sử dụng nền tảng số một cách an toàn, thông minh, từ đó chủ động tham gia xây dựng và bảo vệ không gian mạng lành mạnh, giàu bản sắc và vững chắc về mặt tư tưởng.

Đẩy mạnh nhận diện và xử lý thông tin sai lệch trên không gian mạng: Cần xây dựng một hệ thống giám sát thông tin chủ động, hiện đại, có sự phối hợp liên ngành giữa các cơ quan chức năng, tổ chức truyền thông và lực lượng chuyên trách về an ninh mạng. Hệ thống này phải có khả năng tự động phát hiện sớm các nội dung sai lệch, xuyên tạc, chống phá Đảng, Nhà nước và gây chia rẽ khối đại đoàn kết toàn dân, đồng thời nhận diện được các mô hình phát tán thông tin lợi dụng thuật toán để thao túng dư luận. Việc xử lý không thể chỉ dừng lại ở gỡ bài, khóa tài khoản hay xóa kênh, mà cần mở rộng sang các biện pháp mạnh hơn, có tính răn đe cao như điều tra, truy vết nguồn phát tán, xử lý theo pháp luật những cá nhân, tổ chức cố tình vi phạm. Đồng thời, cần minh bạch hóa quy trình xử lý, công bố công khai các trường hợp điển hình để nâng cao nhận thức xã hội, củng cố niềm tin của người dân vào sự nghiêm minh của hệ thống quản lý. Bên cạnh đó, cần đẩy mạnh truyền thông phản bác, giải thích rõ ràng, kịp thời, bằng các hình thức dễ tiếp cận và thuyết phục để định hướng lại nhận thức của người tiếp nhận thông tin...

Khơi dậy trách nhiệm công dân trong bảo vệ trận địa tư tưởng: Không gian mạng không chỉ là mặt trận đấu tranh của các cơ quan chức năng mà cần sự tham gia tích cực, chủ động của mỗi công dân. Mỗi người dân cần nhận thức rõ vai trò của mình không chỉ là người tiếp nhận thông tin, mà còn là người tạo lập, kiểm chứng và định hướng thông tin. Việc trở thành một "người tiêu dùng thông tin có trách nhiệm" đòi hỏi mỗi cá nhân phải biết sàng lọc nội dung, phản biện trước các luận điệu sai trái và không tiếp tay lan truyền thông tin chưa kiểm chứng, gây hoang mang dư luận. Những hành động tưởng chừng nhỏ như bình luận đúng mực dưới một bài viết, chia sẻ một video tích cực, viết một bài phản biện thuyết phục, hay đơn giản là báo cáo một tài khoản phản động... đều là những đóng góp thiết thực để bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng trong đời sống số. Trách nhiệm công dân trên không gian mạng không phải là khẩu hiệu, mà cần được thể hiện bằng hành động cụ thể, thường xuyên, từ nhận thức đến thực tiễn.

Để làm được điều đó, cần tăng cường giáo dục, truyền thông, lan tỏa nhận thức đúng đắn về vai trò và nghĩa vụ công dân số, đồng thời xây dựng các công cụ hỗ trợ người dân tham gia đấu tranh một cách hiệu quả, an toàn, đúng pháp luật. Đây chính là cách để từng người dân trở thành "người gác cổng" trên mặt trận tư tưởng trong thời đại số hóa. ■

Ấn Độ đánh giá cao việc hợp tác trùng tu nhóm tháp E, F Mỹ Sơn

● **KHÁNH CHI**

Đến thăm trực tiếp công trường trùng tu nhóm tháp E, F tại khu di sản văn hóa thế giới Mỹ Sơn (Quảng Nam), Đại sứ đặc mệnh toàn quyền Cộng hòa Ấn Độ tại Việt Nam đã đánh giá cao sự hợp tác từ phía tỉnh Quảng Nam, các chuyên gia cũng như lực lượng công nhân địa phương trong công tác trùng tu, bảo tồn nhóm tháp E, F.

Ban quản lý Di sản văn hóa Mỹ Sơn (BQL Mỹ Sơn) cho biết, cuối tuần qua, ông Sandeep Arya, Đại sứ Đặc mệnh toàn quyền Cộng hòa Ấn Độ tại Việt Nam đã đến thăm và làm việc tại Mỹ Sơn. Ông Sandeep Arya đến thăm trực tiếp công trường trùng tu nhóm tháp E, F đang được các chuyên gia Việt Nam và Ấn Độ thực hiện và dành nhiều thời gian để thảo luận cùng các chuyên gia về giá trị lịch sử, văn hóa của nhóm E, F và công tác bảo tồn, trùng tu. Đồng thời dành nhiều khen ngợi đến lực lượng công nhân địa phương, đối tác quan trọng để thực hiện tốt công tác trùng tu. Với sự hướng dẫn từ các chuyên gia Ấn Độ, đội ngũ công nhân địa phương là những công nhân lành nghề, có kinh nghiệm từ những đợt trùng tu trước đã tiến hành dọn dẹp, phát quang, bóc tách khoa học khu vực tổng thể nhóm F, E, phối hợp nhịp nhàng và hỗ trợ các chuyên gia thực hiện các công việc trùng tu, bảo tồn.

Dự án bảo tồn nhóm E, F chính thức được khởi động từ tháng 5.2025 với sự hỗ trợ của các chuyên gia Ấn Độ và Việt Nam. Dự án có tổng giá trị 4,852 triệu USD từ nguồn viện trợ không hoàn lại của Chính phủ Ấn Độ, với sự hỗ trợ của Cơ quan Khảo sát Khảo cổ Ấn Độ (ASI), thời gian triển khai được tiến hành từ năm 2025 đến 2029. Theo kế hoạch, dự án bao gồm các hợp phần bảo tồn và tôn tạo nhóm F, E; hệ thống thoát nước và lối đi xung quanh nhóm F và E. Quá trình trùng tu chủ yếu thực hiện theo phương án gia cố, bảo tồn các yếu tố gốc một cách vững chắc, đảm bảo tính chân xác.

Ông Nguyễn Công Khiết, Giám đốc BQL Mỹ Sơn cho biết, nhóm E-F là tổ hợp phế tích kiến trúc có giá trị đặc biệt về lịch sử, văn hóa của di sản thế giới Mỹ Sơn. Tuy nhiên, nhóm đền tháp này vẫn còn trong tình trạng đổ nát sau chiến tranh. Dự án lần này là rất cần thiết để bảo tồn trùng tu các kiến trúc, các yếu tố gốc còn lại sau chiến tranh, hướng đến mục tiêu quan trọng là bảo tồn các yếu tố gốc của di sản, tiếp tục nhận diện giá trị còn tiềm ẩn của di sản thế giới Mỹ Sơn. Sau gần hai tháng triển khai, những công việc đã thực hiện được cho thấy sự nỗ lực rất lớn giữa hai bên, các chuyên gia đến từ ASI, các chuyên gia Việt Nam, của BQL Mỹ Sơn đã phối hợp chặt chẽ trong công tác chuẩn bị cũng như trùng tu.

Dự án đã tiến hành phát dọn mặt bằng, thu nhặt hiện vật, gạch gói vỡ; phát lộ được các tường bao quanh các công trình kiến thức thuộc 2 nhóm tháp E, F. Bước đầu đã đạt những kết quả rất tích cực khi khởi động trùng tu các công trình như cổng F2, cổng E2, tường bao phía Tây nhóm E-F và chuẩn bị bắt đầu trùng tu E3. Công tác trùng tu đảm bảo được các nguyên tắc trong bảo tồn yếu tố gốc của di tích. Trước mắt, trong năm 2025, dự án sẽ tập trung vào việc trùng tu khẩn cấp các tháp F1, F2 và F3. Những phát lộ ban đầu trong quá trình bóc tách dọn dẹp khoa học các phế tích của nhóm tháp E và F cho thấy kết cấu của các tháp đều xây bằng gạch, xếp chồng lên nhau, không có vết mạch vữa. Giải pháp này được áp dụng triệt để trong quá trình trùng tu nhằm bảo vệ một cách tốt nhất các giá trị gốc của di tích.

Ông Nguyễn Văn Thọ, Trưởng phòng Bảo tồn, bảo tàng (BQL Mỹ Sơn) cho biết, cả hai nhóm tháp E-F đã được khai quật hai lần trước đó. Cuộc khai quật đầu tiên từ năm 1903-1904, được thực hiện bởi Viện Viễn Đông Bác Cổ Pháp; cuộc khai quật lần thứ hai từ năm 2002-2003 bởi Viện khảo cổ học Việt Nam. Tuy nhiên chỉ có một công trình là tháp E7 được trùng tu sau đó. Nhóm E-F là một trong những tổ hợp kiến trúc thờ Shiva giáo sớm, có niên đại từ thế kỷ VII-VIII đến thế kỷ X-XI, là minh chứng quan trọng về quá trình phát triển kiến trúc, điêu khắc nghệ thuật ở Khu đền tháp Mỹ Sơn nói riêng và Champa nói chung. ■

Ông Sandeep Arya, Đại sứ Đặc mệnh toàn quyền Cộng hòa Ấn Độ tại Việt Nam và các chuyên gia thăm trực tiếp công trường bảo tồn, trùng tu nhóm tháp E, F tại Mỹ Sơn

TP.HCM TRƯNG BÀY BẢO VẬT QUỐC GIA:

Tinh hoa hội tụ và tiếng vọng văn hóa Việt

● **THÙY TRANG**

Sáng qua 29.6, tại Bảo tàng Lịch sử TP.HCM, Sở Văn hóa và Thể thao TP đã long trọng tổ chức Lễ công bố Quyết định công nhận Bảo vật Quốc gia và khai mạc trưng bày chuyên đề *Bảo vật Quốc gia - Những kiệt tác di sản tại TP.HCM*. Sự kiện đánh dấu cột mốc quan trọng trong hành trình gìn giữ và lan tỏa những giá trị văn hóa - nghệ thuật đỉnh cao của dân tộc.

Tác phẩm tranh sơn mài "Vườn xuân Trung Nam Bắc" của danh họa Nguyễn Gia Trí, Bảo vật quốc gia hiện đang trưng bày tại Bảo tàng Mỹ thuật TP.HCM

Bảo vật quốc gia tượng Phật Đồng Dương (văn hóa Champa) có niên đại thế kỷ VIII - IX. Hiện vật thuộc Bảo tàng Lịch sử TP.HCM

Lần đầu tiên, công chúng có cơ hội chiêm ngưỡng những bảo vật quốc gia đang được lưu giữ tại các bảo tàng công lập và tư nhân trên địa bàn thành phố, được quy tụ trong không gian trưng bày trang trọng và đầy chiều sâu. Qua đó, tái hiện một cách sinh động hành trình văn hóa - lịch sử Việt Nam từ thời Đông Sơn, Sa Huỳnh, Óc Eo đến hiện vật Champa, thời Nguyễn, cách mạng và mỹ thuật hiện đại, phản ánh dòng chảy giao thoa, đa dạng của vùng đất phương Nam trù phú.

Trước lễ khai mạc, ông Nguyễn Minh Nhựt, Phó Giám đốc Sở VHTT TP.HCM đã chủ trì buổi gặp gỡ báo chí, chia sẻ những điểm nhấn độc đáo của cuộc trưng bày. "Thông qua cuộc trưng bày, TP mong muốn lan tỏa giá trị di sản đến cộng đồng, khơi dậy tinh thần yêu nước, lòng tự hào dân tộc và khuyến khích sự sáng tạo, hội nhập trong thời đại mới. Đây cũng là bước chuẩn bị cho hành trình phát hiện và công nhận thêm những bảo vật quốc gia trong tương lai", ông Nguyễn Minh Nhựt nhấn mạnh.

Những dấu ấn văn hóa - nghệ thuật - lịch sử tiêu biểu

Theo Sở VHTT TP.HCM, hiện thành phố có 17 Bảo vật Quốc gia, đang được lưu giữ tại 4 đơn vị: Bảo tàng Lịch sử TP.HCM (12 hiện vật), Bảo tàng TP.HCM (2 hiện vật), Bảo tàng Mỹ thuật TP.HCM (2 tác phẩm hội họa) và một hiện vật thuộc sưu tập tư nhân Phạm Gia Chi Bảo.

Các bảo vật trải dài về niên đại, phong phú về chất liệu và phong cách nghệ thuật, phản ánh chiều sâu văn hóa và sự sáng tạo vượt thời gian của dân tộc Việt. Đây đều là những di sản thể hiện kỹ thuật chế tác tinh xảo, tư duy nghệ thuật bản địa, cùng giá trị tín ngưỡng - lịch sử gắn liền với tiến trình văn hóa nước nhà.

Tiêu biểu trong số đó là các Bảo vật quốc gia thuộc nghệ thuật Phật giáo và Hindu giáo của nền Văn hóa Phù Nam - Óc Eo (thế kỷ I-VII) và văn hóa Champa (thế kỷ II-XVII) phát triển từ xa xưa ở Nam Bộ và Trung Bộ Việt Nam, gồm: Tượng Phật Đồng Dương (có niên đại thế kỷ VIII-IX); Tượng Nữ thần Devi (thế kỷ X); Tượng Avalokitesvara Hoài Nhơn (thế kỷ VIII-IX); Tượng Avalokitesvara Đại Hữu (thế kỷ X); Tượng thần Vishnu (thế kỷ II-V); Tượng thần Surya (thế kỷ VI-VII); Tượng Nữ thần Durga (thế kỷ VII-VIII); Tượng Avalokitesvara (thế kỷ VIII-IX); Tượng Phật Sa Đéc (thế kỷ IV); Tượng Phật Bình Hòa (thế kỷ IV-VI); Tượng Phật Lợi Mỹ (thế kỷ IV-VI); Tượng Phật Sơn Thọ (thế kỷ VI-VII).

Đây là những hiện vật thuộc sưu tập của Bảo tàng Lịch sử TP.HCM, được công nhận là Bảo vật Quốc gia vào các năm 2012, 2013 và 2018, vừa thể hiện giá trị lịch sử văn hóa - tín ngưỡng tộc người, vừa thể hiện giá trị thẩm mỹ của kỹ thuật đương thời mang tính bản địa trong quá khứ, góp phần làm phong phú kho tàng di sản văn hóa Việt Nam.

Hai bảo vật thuộc Bảo tàng TP.HCM là Ấn đồng "Lương Tài Hầu chi ấn" (niên đại 1833, thời Nguyễn) - đại diện cho quyền lực hành chính thời phong kiến và Khuôn in "Tín phiếu mệnh giá 5 đồng" (niên đại 1947) - hiện vật hiếm ghi dấu một thời kỳ lịch sử của ngành tài chính - tiền tệ cách mạng. Các hiện vật được công nhận Bảo vật Quốc gia lần lượt vào năm 2020 và 2018.

Trong khi đó, hai tác phẩm hội họa hiện đại được công nhận Bảo vật Quốc gia là: "Vườn xuân Trung Nam Bắc" của danh họa Nguyễn Gia Trí (được thực hiện từ năm 1969-1989), đại diện cho nghệ thuật sơn mài Việt Nam đỉnh cao và "Thanh niên thành đồng" của họa sĩ Nguyễn Sáng (phác thảo 1967, hoàn thành 1978), phản ánh tinh thần cách mạng thời kỳ kháng chiến chống Mỹ. Hai tác phẩm là hiện vật thuộc Bảo tàng Mỹ thuật TP.HCM, được công nhận Bảo vật Quốc gia lần lượt vào năm 2013 và 2017.

Đáng chú ý, hiện vật được công nhận Bảo vật Quốc gia gần đây nhất (năm 2024) là Chõ gốm thuộc văn hóa Đông Sơn, có niên đại khoảng 2.500-2.000 năm cách ngày nay. Đây là hiện vật hiếm, được lưu giữ trong sưu tập tư nhân của ông Phạm Gia Chi Bảo (diễn viên Chi Bảo), góp phần làm phong phú thêm bức tranh di sản khảo cổ học nước nhà.

Bảo vật được "đánh thức" trong không gian an toàn tuyệt đối

Chuyên đề "Bảo vật Quốc gia - Những kiệt tác di sản tại TP.HCM" sẽ được trưng bày từ ngày 29.6 - 10.8 tại Bảo tàng Lịch sử TP.HCM. Toàn bộ không gian được thiết kế đạt tiêu chuẩn bảo tàng học, vừa đảm bảo an toàn tuyệt đối cho hiện vật, vừa phục vụ tốt nhu cầu thưởng lãm của công chúng.

Chia sẻ về công tác bảo đảm an ninh, an toàn cho các bảo vật quốc gia được trưng bày trong thời gian dài, TS Hoàng Anh Tuấn, Giám đốc Bảo tàng Lịch sử TP.HCM cho biết: "Các bảo vật được bố trí trong tủ kính cường lực hoặc khung kính chuyên dụng, tùy theo kích thước. Hệ thống trưng bày được thiết kế đảm bảo hai yêu cầu song song: Bảo vệ an toàn tuyệt đối cho hiện vật và đáp ứng các tiêu chuẩn mỹ thuật, ánh sáng dành cho khách tham quan".

Toàn bộ khu vực trưng bày được trang bị hệ thống camera giám sát 24/24; lực lượng bảo vệ từ 2-3 người túc trực thường xuyên, sử dụng bộ đàm để kịp thời liên lạc khi cần thiết. Đồng thời, Bảo tàng phối hợp chặt chẽ với lực lượng Công an địa phương, thiết lập đường dây liên lạc đảm bảo an ninh ở mức cao nhất. Tất cả quy trình bảo quản và trưng bày hiện vật đều được thực hiện nghiêm ngặt theo đúng quy định chuyên môn hiện hành.

Theo TS Hoàng Anh Tuấn, phòng trưng bày chuyên đề "Bảo vật Quốc gia" đặt ngay tại Phòng Bát giác - khu vực trung tâm của Bảo tàng. Không gian này quy tụ đầy đủ 15 bảo vật quốc gia hiện thuộc Bảo tàng Lịch sử TP.HCM, Bảo tàng TP.HCM và bảo vật của sưu tập tư nhân Phạm Gia Chi Bảo. Cạnh đó, BTC bố trí hai màn hình tương tác trình chiếu 2 tác phẩm tranh của Bảo tàng Mỹ thuật TP.HCM (do các tranh gốc có kích thước lớn, không thể di chuyển đến nơi trưng bày).

Theo Luật Di sản văn hóa 2024: "Bảo vật Quốc gia là di vật, cổ vật có giá trị đặc biệt quý hiếm, tiêu biểu của đất nước về lịch sử, văn hóa, khoa học". Bên cạnh đó, Bảo vật Quốc gia còn gắn liền với những câu chuyện mang tính biểu tượng và các yếu tố văn hóa phi vật thể có ý nghĩa sâu sắc. Chúng không chỉ là di sản quý giá mà còn phản ánh cảm quan thẩm mỹ tinh tế và kỹ thuật chế tác khéo léo của người xưa.

Tính đến năm 2025, Việt Nam có 327 hiện vật, nhóm hiện vật được Thủ tướng Chính phủ công nhận là Bảo vật quốc gia. Trong đó, TP.HCM có 17 Bảo vật Quốc gia. Tuy không nhiều về số lượng nhưng phong phú về chất liệu, đa dạng về xuất xứ, hàm chứa các giai đoạn lịch sử - văn hóa khác nhau từ cổ đại đến hiện đại.

Lần đầu tiên các bảo vật này cùng xuất hiện trong một không gian trưng bày chuyên đề tại TP.HCM là cơ hội đặc biệt để công chúng tiếp cận gần hơn với di sản. Đây không chỉ là hoạt động tôn vinh giá trị lịch sử - văn hóa - nghệ thuật, mà còn là hình thức giáo dục di sản sinh động, khơi gợi niềm tự hào dân tộc, đặc biệt với thế hệ trẻ. Hoạt động cũng khẳng định vai trò quan trọng của TP.HCM trong sự nghiệp bảo tồn, phát huy giá trị di sản dân tộc trong thời kỳ hội nhập và phát triển. ■

KHAI MẠC LHP CHÂU Á ĐÀ NẴNG LẦN THỨ BA:

Cuốn hút vũ điệu phim trên thành phố biển

● **PHƯƠNG HÀ - NGỌC HÀ**

Tối 29.6, tại Cung hội nghị Aryana (TP Đà Nẵng), Lễ khai mạc LHP châu Á Đà Nẵng lần thứ III (DANAFF III) đã chính thức diễn ra trong không khí trang trọng và rực rỡ sắc màu văn hóa. Sự kiện đánh dấu khởi đầu cho một tuần lễ sôi động của Nghệ thuật thứ bảy bên bờ biển miền Trung xinh đẹp, với sự hiện diện của lãnh đạo Đảng, Nhà nước, đại diện các Bộ, ngành, tổ chức quốc tế, đại sứ một số quốc gia cùng đông đảo công chúng và người yêu điện ảnh...

Bộ trưởng Bộ VHTTDL Nguyễn Văn Hùng tham dự Lễ khai mạc

Các nghệ sĩ, nhà làm phim quốc tế tại sự kiện thảm đỏ DANAFF III

Mùa LHP nhiều kỳ vọng

Đêm khai mạc cũng mang đến TP Đà Nẵng những sắc màu sôi động, với sự góp mặt của các nghệ sĩ, ngôi sao điện ảnh nổi tiếng trong nước và quốc tế; các nhà làm phim có tác phẩm tham dự LHP. Ngay trong họp báo sự kiện diễn ra sáng 29.6, DANAFF III đã trở nên sôi nổi với dàn nghệ sĩ nổi danh như đạo diễn Jang Joon-hwan - Chủ tịch BGK Phim châu Á dự thi, NSND Minh Châu, đạo diễn Bùi Thạc Chuyên, diễn viên Tú Oanh và đặc biệt là tài tử nổi tiếng Hàn Quốc Park Sung Woong…

DANAFF III do UBND TP Đà Nẵng chỉ đạo, Sở VHTTDL Đà Nẵng phối hợp cùng Hiệp hội Xúc tiến Phát triển Điện ảnh Việt Nam (VFDA) tổ chức từ ngày 29.6 - 5.7 với chủ đề "DANAFF - Nhịp cầu châu Á". Lễ khai mạc và bế mạc LHP diễn ra tại Cung Hội nghị Quốc tế Ariyana. Đạo diễn Trần Việt Bảo Hoàng chia sẻ, ý tưởng về sân khấu được lấy cảm hứng từ Cầu vàng. Trong chương trình khai mạc kéo dài 75 phút, dàn nhạc giao hưởng gồm 45 nhạc công trình diễn dưới sự chỉ huy của nhạc trưởng Trần Nhật Minh và sự góp mặt của ca sĩ Đức Tuấn, NSƯT Khánh Ngọc...

Với hơn 100 phim được tuyển chọn vào các chương trình, số buổi chiếu phim tăng lên 200, DANAFF III có bước phát triển vượt trội cả về quy mô, thời gian tổ chức và nội dung chương trình. Từ 5 ngày hoạt động ở hai kỳ trước, DANAFF III tăng thời gian chính thức lên 7 ngày với nhiều sự kiện hấp dẫn.

TS Ngô Phương Lan, Chủ tịch Hiệp hội Xúc tiến phát triển Điện ảnh Việt Nam cho biết, LHP năm nay được mở rộng với nhiều điểm nhấn mới, đáng chú ý là sự ra đời của chương trình "Toàn cảnh điện ảnh châu Á" - tuyển chọn những tác phẩm điện ảnh châu Á xuất sắc và thành công tại các LHP quốc tế trong năm qua, cùng những bộ phim chọn DANAFF để công chiếu lần đầu. Chương trình "DANAFF Talents - Tài năng triển vọng điện ảnh DANAFF" lần đầu tiên được tổ chức, mở ra không gian đào tạo và kết nối dành cho những gương mặt trẻ đầy triển vọng.

Chương trình chiếu phim chọn lọc "Nửa thế kỷ phim Việt Nam về chiến tranh" được tổ chức nhân kỷ niệm 50 năm Giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước, giới thiệu đến công chúng 22 tác phẩm tiêu biểu, mang đến góc nhìn điện ảnh đa chiều về chiến tranh vệ quốc. Cùng với đó là Hội thảo "Dấu ấn phim chiến tranh của Việt Nam từ sau ngày đất nước thống nhất", đánh giá toàn diện những thành quả, giá trị và vị trí của dòng phim này trong dòng chảy của điện ảnh nước nhà.

Theo TS Ngô Phương Lan, một trong những điểm mới đặc sắc là chương trình "Toàn cảnh điện ảnh châu Á". Trong chùm phim châu Á dự thi có nhiều bộ phim được công chiếu lần đầu, góp phần khẳng định uy tín của LHP. "Chương trình chào đón những "đứa con tinh thần" mới ra đời của các nhà sản xuất, đạo diễn, nhà làm phim. Việc các nhà làm phim quốc tế chọn DANAFF III làm sân khấu ra mắt cho các dự án của mình thể hiện sự tin tưởng của họ dành cho BTC. Năm nay, số lượng phim châu Á gửi đến để tuyển chọn nhiều hơn hẳn. Do đó, BTC có điều kiện lựa chọn rộng hơn. Đặc biệt, khu vực dự thi phim châu Á và "Toàn cảnh điện ảnh châu Á" có đến 11 dự án, trong đó 7 phim lần đầu được công chiếu", TS Ngô Phương Lan chia sẻ.

Chủ tịch Hiệp hội Xúc tiến phát triển Điện ảnh Việt Nam cũng thông tin, đến với LHP năm nay, ngoài cơ hội thưởng thức lại những tác phẩm điện ảnh sản xuất trong 50 năm qua, khán giả còn được gặp gỡ những nghệ sĩ gạo cội đã làm nên thành tựu điện ảnh chiến tranh Việt Nam và điện ảnh nước nhà nói chung. Có lẽ, đây là lần đầu tiên một kỳ LHP đã tập hợp được số lượng phim chiến tranh đồ sộ như vậy. Cũng là điểm nhấn quan trọng là chương trình "Tiêu điểm điện ảnh" của DANAFF III. BTC phối hợp cùng Trung tâm Văn hóa Hàn Quốc tại Việt Nam, Ủy ban Điện ảnh Hàn Quốc, Viện phim Hàn Quốc tuyển chọn và giới thiệu 14 tác phẩm tiêu biểu, được sản xuất từ thập niên 60 thế kỷ XX đến nay qua chương trình "Những dấu ấn của điện ảnh Hàn Quốc qua từng mốc thời gian".

"Các bộ phim thể hiện bản lĩnh nghệ thuật và chiều sâu văn hóa đặc trưng của xứ Kim chi, trong đó có 3 tác phẩm của nhà làm phim kỳ cựu Hàn Quốc Im Kwon-taek sẽ được giới thiệu. Đây là những bộ phim có lẽ chưa từng công chiếu ở Việt Nam", TS Ngô Phương Lan cho biết.

"Bữa tiệc" điện ảnh đa sắc màu

Đến kỳ thứ 3, thương hiệu DANAFF đã dần định hình trong tâm trí của giới nghề và công chúng mộ điệu; cũng như góp phần tạo nên bộ nhận diện về hình ảnh đầy sức sống của Đà Nẵng - thành phố của những sắc màu điện ảnh.

Tại DANAFF III, không chỉ được thưởng thức những bộ phim hấp dẫn, khán giả có cơ hội gặp gỡ, trò chuyện trực tiếp với các nhà làm phim, diễn viên nổi tiếng trong và ngoài nước, đặc biệt là những gương mặt đình đám của điện ảnh Hàn Quốc. Hứa hẹn để lại nhiều dấu ấn là chương trình chiếu 106 phim và 184 suất chiếu tại các cụm rạp Lê Độ, CGV, Galaxy, Lotte; chiếu phim ngoài trời tại Phố đi bộ Bạch Đằng (30.6), Công viên Biển Đông (1.7), Quảng trường Trung tâm Hành chính quận Liên Chiểu (2.7); trình chiếu miễn phí các phim nằm trong các hạng mục phim dự thi và không dự thi. Liên tục gối kín lịch LHP là các sự kiện: Chương trình Điện ảnh Việt Nam hôm nay; Chương trình phim Việt Nam chọn lọc về đề tài chiến tranh; Chương trình Tiêu điểm điện ảnh Hàn Quốc; Chương trình Toàn cảnh điện ảnh châu Á; Chương trình chiếu một số phim của đối tác, khách mời nổi tiếng của điện ảnh thế giới…

Ngoài ra, LHP còn có chuỗi hoạt động đào tạo, kết nối và phát triển dự án phim dành cho các tài năng trẻ triển vọng trong lĩnh vực điện ảnh, như: Workshop Ươm mầm tài năng về diễn xuất, Vườn ươm dự án; các hội thảo với nhiều nội dung hấp dẫn…

Bên cạnh những điểm mới, DANAFF III tiếp tục duy trì các hoạt động dấu ấn qua các kỳ tổ chức: Lễ khai mạc, bế mạc và trao giải được truyền hình trực tiếp trên sóng VTV; hai hạng mục phim dự thi gồm 14 bộ phim trong hạng mục Phim châu Á dự thi và 12 bộ phim trong hạng mục Phim Việt Nam dự thi; chương trình Điện ảnh Việt Nam hôm nay với 18 bộ phim Việt Nam mới sản xuất trong một năm qua. Tiếp nối DANAFF II, Giải Thành tựu điện ảnh 2025 sẽ vinh danh một nhà làm phim châu Á xuất sắc có nhiều đóng góp cho sự phát triển của điện ảnh.

Trước thềm LHP, BTC cũng đã chính thức công bố danh sách BGK cho từng hạng mục. Trong đó, hạng mục Phim châu Á dự thi có sự tham gia của NSND Minh Châu trong vai trò Giám khảo; Đạo diễn, biên kịch Jang Joon-hwan (Hàn Quốc) là Chủ tịch Hội đồng. Diễn viên Huỳnh Kiến An là thành viên BGK hạng mục Phim Việt Nam dự thi; chuyên gia điện ảnh Aude Hesbert, Tổng Giám đốc Hopscotch Cinéma làm Chủ tịch. Đặc biệt, Giải Phê bình phim châu Á năm nay ghi nhận sự góp mặt của nhà thơ Nguyễn Phong Việt trên hàng ghế "nóng", mang đến góc nhìn nghệ thuật sâu sắc và đầy cảm xúc cho hoạt động thẩm định chuyên môn.

Tham gia dự thi ở Hạng mục Giải thưởng phim châu Á là 14 phim truyện có độ dài trên 80 phút, đến từ các nền điện ảnh khu vực châu Á - Thái Bình Dương, do các tổ chức điện ảnh trong và ngoài nước giới thiệu. Phim được sản xuất từ 1.4.2024 đến 15.3.2025. Hạng mục Giải thưởng Phim Việt Nam có sự tham gia của 12 phim truyện Việt Nam sản xuất từ 1.5.2024 đến 30.4.2025.

Đặc biệt, sau 2 kỳ tổ chức thành công, DANAFF đã mang đến một sân chơi nghệ thuật quốc tế thực thụ cho các nhà làm phim Việt, với các cơ hội được trải nghiệm, cọ xát, giao lưu hiệu quả. TS Ngô Phương Lan nhận định, trong dàn phim Việt Nam được tuyển chọn dự thi đã xuất hiện một số gương mặt đạo diễn mới bên cạnh những cái tên quen thuộc, chứng tỏ thành phần làm phim của điện ảnh Việt đã có sự mở rộng, phong phú hơn, tiềm năng hơn. ■

KHI LÀNG NGHỀ KỂ CHUYỆN:

Đông Khương mở lối du lịch văn hóa vùng miền

● THU HOÀI

Làng Đông Khương (thị xã Điện Bàn, Quảng Nam) vừa chính thức được công nhận là điểm du lịch cấp tỉnh. Đây là sự ghi nhận xứng đáng cho những nỗ lực không ngừng của chính quyền địa phương, cộng đồng dân cư và nghệ nhân nơi đây, những người đã gìn giữ và phát huy giá trị các nghề truyền thống đặc sắc như mộc, gốm nung, đúc đồng…, đồng thời bảo tồn không gian làng quê sinh thái cùng nhiều di tích lịch sử quý giá.

Quyết định công nhận do Sở VHTTDL tỉnh Quảng Nam công bố, không chỉ góp phần tôn vinh giá trị văn hóa bản địa mà còn tạo thêm một điểm đến mới hấp dẫn trong hành trình khám phá "miền di sản xứ Quảng".

Đình tổ nghề mộc Đông Khương

Vùng đất nghề vươn mình thành điểm đến di sản

Từng được biết đến với tên gọi xưa là Đông Yên, làng Đông Khương nằm bên dòng Thu Bồn thơ mộng, hội tụ những yếu tố địa lý - văn hóa - lịch sử đặc biệt: Phía Bắc giáp sông Điện Bình, phía Tây và Nam giáp sông Thu Bồn, phía Đông nối thẳng Quốc lộ 1 cũ. Với diện tích hơn 7,2 ha, nơi đây trở thành điểm giao thoa giữa ba địa phương trọng điểm trong "hành trình di sản Quảng Nam": Hội An - Điện Bàn - Duy Xuyên.

Từ lâu, Đông Khương đã là không gian văn hóa làng nghề tiêu biểu của xứ Quảng, nơi những thanh âm búa rèn, tiếng đục mộc, lửa nung đất và câu chuyện nghề thủ công truyền thống hòa quyện vào nhịp sống người dân. Nổi bật trong đó là làng nghề đúc đồng Phước Kiều, mộc mỹ nghệ Nguyễn Văn Tiếp, đất nung Lê Đức Hạ cùng các đặc sản nức tiếng như mỳ Quảng Phú Chiêm, bê thui Cầu Mống...

Ngay từ năm 2009, cụm làng nghề Đông Khương đã được quy hoạch phát triển tập trung, một định hướng chiến lược nhằm bảo tồn và khôi phục các ngành nghề truyền thống, đồng thời hình thành những tuyến du lịch trải nghiệm mang dấu ấn bản sắc. Dù vậy, trong nhiều năm, tiềm năng lớn vẫn chưa được khai thác hiệu quả do thiếu đầu tư đồng bộ và các chính sách hỗ trợ thiết thực.

Sự công nhận Đông Khương là điểm du lịch cấp tỉnh lần này mở ra cơ hội tái cấu trúc, nâng cấp và quảng bá toàn diện hơn cho làng nghề. Các nghệ nhân, trái tim của vùng đất này, đang là những người tiên phong trong việc gìn giữ lửa nghề và kết nối với du khách theo cách rất riêng.

Tiêu biểu là Nghệ nhân Nhân dân Nguyễn Văn Tiếp, Chủ tịch Hiệp hội Thủ công mỹ nghệ Quảng Nam, chủ cơ sở mộc truyền thống Đông Khương. Năm 2014, ông được cấp 4.000m² đất để quy hoạch khu sản xuất, đồng thời dựng nên không gian thờ Tổ nghề mộc - nơi lưu giữ những tinh hoa từ bao thế hệ thợ xứ Quảng. Cơ sở của ông hiện không chỉ là nơi sản xuất mộc mỹ nghệ có giá trị ứng dụng, thẩm mỹ cao, mà còn là địa điểm trình diễn nghề, trưng bày, dạy nghề cho gần 50 lao động địa phương và khách du lịch.

Cũng tại Đông Khương, xưởng gốm Terra Cotta Studio của Nghệ nhân Nhân dân Lê Đức Hạ là một điểm đến giàu trải nghiệm. Với kiến trúc lấy cảm hứng từ văn hóa Champa, công trình đã vinh dự được Tạp chí *Archdaily* (Mỹ) vinh danh và giành nhiều giải thưởng quốc tế như *Brick Award 2018, A+ Award, Arcasia 2018*... Terra Cotta Studio là "nơi gặp gỡ" của những tâm hồn yêu gốm, yêu đất, yêu nghề, nơi du khách có thể tham gia vào quá trình tạo hình, nung đốt, lắng nghe câu chuyện giữ nghề đầy cảm xúc của người nghệ nhân.

Việc công nhận là điểm du lịch chính là sự khích lệ, đồng thời là cam kết để Đông Khương không chỉ giữ lại được ký ức làng nghề, mà còn phát triển hài hòa giữa truyền thống và hiện đại, giữa không gian làng quê và kỳ vọng du lịch bền vững. Một Đông Khương vừa mang dáng dấp cổ truyền, vừa mở lòng với thế giới - đang dần hiện hữu như một biểu tượng mới của hành trình bảo tồn văn hóa vùng miền Việt Nam.

Du khách tham quan xưởng đất nung của nghệ nhân Lê Đức Hạ

Thức dậy một hành trình mới

Nằm giữa hai di sản văn hóa thế giới Hội An và Mỹ Sơn, thị xã Điện Bàn từ lâu đã được xem là "mắt xích" tiềm năng trong chuỗi liên kết phát triển du lịch miền Trung. Bên cạnh làng nghề du lịch Đông Khương vừa được công nhận, Điện Bàn còn nổi bật với làng du lịch cộng đồng Triêm Tây, nơi mang đậm dấu ấn sinh thái và cộng đồng. Câu chuyện về kè sinh học chống sạt lở, hệ thống nhà cổ đặc trưng, khu vườn sinh thái… đã và đang truyền cảm hứng mạnh mẽ về một hướng đi du lịch bền vững, hài hòa giữa con người và thiên nhiên.

Tuy nhiên, trong dòng chảy du lịch suốt thời gian qua, vùng đất này vẫn còn là "khoảng lặng" giữa hai điểm đến nổi tiếng: Phố cổ Hội An và đền tháp Mỹ Sơn. Tháng 8.2024, chính quyền ba địa phương Hội An - Điện Bàn - Duy Xuyên đã chính thức ký kết chương trình hợp tác phát triển du lịch với chủ đề: "Điểm đến du lịch xanh - Làng quê - Làng nghề". Đây được xem là bước ngoặt quan trọng, thể hiện quyết tâm chung trong việc xây dựng hành trình khám phá mới, đậm chất bản địa và gần gũi thiên nhiên.

Theo thỏa thuận, ba địa phương sẽ hợp tác ở bốn lĩnh vực trọng yếu: Hoàn thiện cơ chế, chính sách quản lý và phát triển du lịch địa phương; Phát triển sản phẩm du lịch đặc thù; Quảng bá, xúc tiến, đào tạo nhân lực du lịch; Chia sẻ thông tin, dữ liệu ngành du lịch…

Chủ đề "Một hành trình - Nhiều trải nghiệm xanh" đã trở thành khẩu hiệu hành động, với sự đồng hành tích cực từ Sở VHTTDL Quảng Nam và Dự án Du lịch Thụy Sĩ vì sự phát triển bền vững (ST4SD). Trong đó, làng Đông Khương được kỳ vọng sẽ là điểm nhấn tiêu biểu trong tuyến du lịch mới.

Với việc được công nhận là điểm du lịch cấp tỉnh, Đông Khương không chỉ được "gọi tên" trên bản đồ du lịch Quảng Nam, mà còn được trao cơ hội lớn để "kể chuyện" bằng chính tài nguyên bản địa, từ văn hóa làng nghề, mối quan hệ cộng đồng, cảnh quan sinh thái cho đến các giá trị vô hình như tinh thần lao động cần mẫn, nghệ thuật truyền đời và lòng hiếu khách của người dân xứ Quảng.

Bà Nguyễn Thị Minh Châu, Phó Chủ tịch UBND thị xã Điện Bàn nhấn mạnh: "Việc công nhận làng Đông Khương là sự ghi nhận những giá trị đặc trưng về văn hóa và làng nghề, đồng thời là minh chứng cho sức sống bền bỉ của cộng đồng nơi đây - nơi mà mối liên kết giữa con người, môi trường và nghề truyền thống đã tạo nên bản sắc riêng biệt". Đây không chỉ là cơ hội, mà còn là trách nhiệm của toàn thể hệ thống chính quyền và người dân địa phương trong việc gìn giữ, nâng tầm và lan tỏa thương hiệu "Điểm du lịch làng Đông Khương" ra khỏi lũy tre làng, vươn đến du khách trong nước và quốc tế. ■

Tưởng niệm 10 năm ngày mất GS.TS Trần Văn Khê

Cuối tuần qua, tại Bảo tàng TP.HCM, Quỹ học bổng Trần Văn Khê phối hợp cùng Hội Di sản Văn hóa TP.HCM tổ chức chương trình nghệ thuật "Trần Văn Khê - Một đời với âm nhạc dân tộc" nhân kỷ niệm 10 năm ngày mất của ông (24.6.2015 - 24.6.2025).

GS.TS Trần Văn Khê là nhà nghiên cứu âm nhạc dân tộc hàng đầu Việt Nam, người có công lớn trong việc bảo tồn và quảng bá âm nhạc truyền thống ra thế giới. Các công trình của ông góp phần quan trọng, giúp nhiều loại hình nghệ thuật như Nhã nhạc Cung đình Huế, Ca trù, Cồng chiêng Tây Nguyên, Quan họ, Đờn ca tài tử… được UNESCO công nhận là Di sản văn hóa phi vật thể đại diện nhân loại.

Với hơn 60 năm hoạt động nghiên cứu, GS Trần Văn Khê được trao tặng nhiều giải thưởng quốc tế và trong nước, tiêu biểu như Giải Âm nhạc UNESCO, Huân chương Nghệ thuật và Văn chương của Pháp, Huân chương Lao động hạng Nhất, Giải thưởng Phan Châu Trinh… Ông được TP.HCM vinh danh là một trong 60 cá nhân tiêu biểu nhân dịp 50 năm Giải phóng miền Nam.

Chương trình nghệ thuật là dịp để thân hữu, nghệ sĩ và công chúng ôn lại kỷ niệm, tri ân đóng góp của cố Giáo sư. 10 năm qua, di sản tinh thần của ông tiếp tục được gìn giữ qua các hoạt động học thuật, xuất bản sách và Quỹ học bổng mang tên ông.

THÙY TRANG

Lan tỏa văn hóa đọc từ những mái ấm yêu thương

● MỸ DUNG

Ngày càng nhiều gia đình dành tâm huyết xây dựng tủ sách riêng với các thể loại phong phú, được sắp xếp khoa học, tạo nên không gian ấm cúng và thân thiện trong chính ngôi nhà mình. Không chỉ là góc sinh hoạt văn hóa, tủ sách còn trở thành cầu nối gắn kết các thế hệ, nuôi dưỡng tình cảm và khơi gợi sự sẻ chia. Đây cũng là minh chứng sống động cho vai trò của gia đình, nơi tạo dựng thói quen đọc sách cho trẻ nhỏ, bồi đắp nền tảng vững chắc để văn hóa đọc được duy trì và lan tỏa bền vững trong mỗi bước trưởng thành.

Hưởng ứng Ngày Gia đình Việt Nam (28.6) và triển khai Nghị quyết số 71-NQ/TU về "Xây dựng và phát triển văn hóa, con người Bắc Ninh đến năm 2030", Sở VHTTDL tỉnh Bắc Ninh vừa tổ chức tổng kết, trao giải cuộc thi "Gia đình đọc sách - Gắn kết yêu thương" năm 2025. Cuộc thi lần đầu tiên được tổ chức, nhưng đã tạo được sức lan tỏa sâu rộng, đồng thời là thông điệp sâu sắc tôn vinh giá trị gia đình, khơi nguồn yêu thương và lan tỏa thói quen đọc sách trong mỗi mái ấm.

Phát biểu tại lễ tổng kết, ông Nguyễn Xuân Trung, Phó Giám đốc Sở VHTTDL Bắc Ninh nhấn mạnh: "Cuộc thi là điểm nhấn giàu ý nghĩa, góp phần thúc đẩy hình thành nếp sống văn minh, xây dựng gia đình hạnh phúc, xã hội phát triển bền vững thông qua việc gìn giữ và phát huy nét đẹp văn hóa đọc".

Sau hơn 3 tháng phát động, cuộc thi đã nhận được gần 500 bài dự thi từ 40 đơn vị trên địa bàn tỉnh. BTC đã trao thưởng cho 50 gia đình có bài dự thi chất lượng nhất, gồm: 2 giải Nhất, 6 giải Nhì, 13 giải Ba và 29 giải Khuyến khích. Mỗi tác phẩm là một câu chuyện đẹp, nơi sách trở thành sợi dây gắn kết cảm xúc, nơi gia đình cùng sẻ chia tri thức và vun đắp những giá trị bền lâu.

Xuất sắc giành giải Nhất là gia đình chị Vũ Thùy Liên và anh Ngô Văn Hải (xã Tam Đa, huyện Yên Phong). Với họ, sách vừa là niềm đam mê, vừa là "người bạn" nuôi dưỡng tâm hồn, là chất keo gắn kết giữa cha mẹ và con cái. "Đọc sách cùng nhau không chỉ giúp giải trí lành mạnh mà còn là cách để các thành viên thấu hiểu và sẻ chia. Trẻ nhỏ khi được đọc sách cùng cha mẹ sẽ cảm nhận rõ hơn sự yêu thương và dần hình thành thói quen đọc từ sớm", chị Vũ Thùy Liên tâm sự.

Còn với anh Ngô Văn Hải, đọc sách là hành trình hướng đến những điều thiện lành: "Tham gia cuộc thi, gia đình tôi không đặt nặng chuyện giải thưởng, mà xem đây là dịp cùng ôn lại những khoảnh khắc ý nghĩa bên sách, cùng nhau tìm ra phương pháp nuôi dạy con cái hiệu quả hơn. Dù công việc bận rộn, tôi luôn cố gắng thu xếp thời gian đọc sách với con, vì tôi tin rằng đọc sách là cách nuôi dưỡng tâm hồn tốt nhất".

Chia sẻ về mục tiêu cuộc thi, bà Nguyễn Thị Luyên, Giám đốc Thư viện tỉnh Bắc Ninh cho biết: "Chúng tôi mong muốn thông qua sự kiện này sẽ thúc đẩy văn hóa đọc trong mỗi gia đình, tạo nên một thói quen tốt ngay từ mái ấm, qua đó góp phần hình thành xã hội học tập. Đặc biệt, đọc sách cùng con sẽ giúp phụ huynh nhận ra sở thích, năng lực của trẻ, đồng thời xây dựng mối quan hệ gia đình gắn kết dựa trên sự lắng nghe và thấu hiểu".

Theo bà Luyên, nền tảng cho sự phát triển bền vững của xã hội chính là mỗi gia đình. Và để một gia đình phát triển, từng thành viên trong đó cần được tiếp cận tri thức từ sớm, hình thành thói quen học hỏi, tự đọc và tự học, điều mà sách mang lại một cách tự nhiên, sâu sắc và bền vững.

Qua cuộc thi, có thể thấy nhiều bậc phụ huynh đã chú trọng tạo dựng tủ sách riêng, từ đó duy trì thói quen đọc sách lâu dài. Không có một công thức chung để khuyến đọc hiệu quả, nhưng một điều chắc chắn rằng, khi cha mẹ làm gương, yêu sách và thường xuyên đọc sách, con trẻ sẽ noi theo. Gia đình là môi trường lý tưởng để gieo mầm tình yêu sách - một môi trường ấm áp, gắn bó, nơi trẻ được khơi dậy niềm hứng thú học hỏi trong sự đồng hành của người thân.

Thói quen đọc sách không chỉ giúp con trẻ phát triển trí tuệ mà còn hình thành nhân cách, vun đắp cảm xúc lành mạnh. Khi những đứa trẻ lớn lên trong tình yêu với sách, chúng sẽ tiếp tục truyền lại giá trị ấy cho thế hệ sau. Từ những tủ sách nhỏ trong mỗi mái ấm hôm nay, sẽ ươm mầm nên những công dân tri thức, nhân văn, góp phần xây dựng một xã hội học hỏi, sáng tạo và gắn kết bằng yêu thương.■

Gia đình chị Vũ Thùy Liên và anh Ngô Văn Hải đoạt giải Nhất cuộc thi Gia đình đọc sách - Gắn kết yêu thương tỉnh Bắc Ninh năm 2025

Trao cơ hội, gieo mầm hạnh phúc

Ngày 28.6, hòa chung không khí ý nghĩa của Ngày Gia đình Việt Nam, Bệnh viện Nam học và Hiếm muộn Hà Nội đã tổ chức "Lễ công bố và trao quyết định 10 ca thụ tinh trong ống nghiệm miễn phí 100% và các chương trình xét duyệt miễn phí khác", sự kiện đặc biệt nằm trong khuôn khổ *Tuần lễ vàng 2025 - Cơ hội vàng cho giấc mơ tìm con yêu*.

Phát biểu tại buổi lễ, ThS.BS Lê Thị Thu Hiền, Giám đốc chuyên môn Bệnh viện xúc động chia sẻ: "Chúng tôi mong muốn lan tỏa thông điệp về hy vọng và cơ hội cho các cặp vợ chồng hiếm muộn, giảm nhẹ phần nào gánh nặng tài chính và đồng hành cùng họ trên hành trình chạm đến thiên chức làm cha mẹ. Đó là trách nhiệm xã hội, cũng là sứ mệnh yêu thương mà chúng tôi theo đuổi".

Những câu chuyện có thật từ các cặp đôi từng được hỗ trợ sinh sản đã trở thành điểm sáng của buổi lễ. Họ là nhân chứng sống cho hiệu quả của y học hiện đại, đồng thời là biểu tượng của nghị lực, của niềm tin và sự gắn kết vợ chồng qua giông bão.

Như gia đình chị Hồ Thị Chính (1993) và anh Lê Đức Huy (1987) ở huyện Gio Linh, Quảng Trị. Cuộc sống làm thuê bấp bênh ở vùng quê nghèo khiến hành trình tìm con của anh chị gặp vô vàn rào cản. Vậy nhưng, vượt hơn 600 km ra Hà Nội, nắm lấy cơ hội được trao từ Bệnh viện, anh chị đã chạm tới điều kỳ diệu. Ngày 27.4.2024, bé trai Lê Đức Hiếu cất tiếng khóc chào đời, cái kết viên mãn sau 6 năm đợi chờ. Hay câu chuyện của chị Nguyễn Thị Mới và anh Lộc Xuân Anh (1995), quê Yên Minh, Hà Giang. Trong những ngày tháng đầy lo toan vì kinh tế, cơ hội đến từ chương trình hỗ trợ đã mở ra cánh cửa mới cho tổ ấm nhỏ. "Trái ngọt" mà họ nhận được là một thiên thần nhỏ chào đời khỏe mạnh, phần thưởng xứng đáng cho hành trình kiên trì, không ngừng hy vọng.

Những câu chuyện như thế không chỉ chạm đến trái tim người nghe, mà còn khơi dậy sức mạnh của sự đồng hành, lòng tin và quyết tâm trong mỗi gia đình đang mong mỏi một phép màu.

Theo Tổ chức Y tế Thế giới, Việt Nam nằm trong nhóm nước có tỷ lệ vô sinh cao, với khoảng 7-8% người trong độ tuổi sinh sản gặp vấn đề về khả năng sinh con, trong đó một nửa ở độ tuổi dưới 30. Tuy nhiên, điều đáng nói là chi phí điều trị hiếm muộn lại là rào cản lớn. Một chu kỳ thụ tinh trong ống nghiệm (IVF) có thể tiêu tốn từ 70-100 triệu đồng, chưa kể thuốc men, xét nghiệm, can thiệp kỹ thuật... và hiện vẫn chưa được BHYT chi trả.

Chính vì vậy, sự vào cuộc của các bệnh viện uy tín như Bệnh viện Nam học và Hiếm muộn Hà Nội, với các chương trình hỗ trợ nhân đạo, mang ý nghĩa không chỉ về y tế mà còn là biểu tượng của tình người, của sự kết nối cộng đồng.

Trao cơ hội cho các cặp vợ chồng khó khăn đang chờ đợi tiếng cười con thơ

Các chuyên gia cũng đưa ra lời khuyên: Để bảo vệ hạnh phúc gia đình và chào đón những đứa trẻ khỏe mạnh, các cặp đôi trẻ cần xây dựng lối sống lành mạnh, chủ động chăm sóc sức khỏe sinh sản, đặc biệt là khám tiền hôn nhân để sớm phát hiện và can thiệp kịp thời.

Khi tình yêu được nâng đỡ bởi tri thức, khi y học hiện đại song hành cùng nhân văn, giấc mơ làm cha mẹ sẽ không còn là điều xa vời. Bởi "gieo cơ hội sẽ nảy mầm hạnh phúc", và hành trình đi tìm con yêu, bằng sự kiên trì và sẻ chia, luôn xứng đáng được đồng hành, trân trọng.

THẢO LAM

(Cục Văn hóa cơ sở, Gia đình và Thư viện - Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch thực hiện)

Bóng đá Việt và sự nan giải mô hình thiếu nền tảng

● ĐẶNG XÁ

Khi đội bóng từng được rót hàng trăm tỉ đồng như Bình Định phải rớt hạng sau một mùa giải suy sụp toàn diện, bóng đá Việt Nam không thể không đặt lại câu hỏi về tính bền vững của các CLB chuyên nghiệp. Từ câu chuyện của đội bóng đất võ, vấn đề không chỉ nằm ở tài chính, mà còn là sự bất cập trong quản trị, đào tạo trẻ và cấu trúc giải đấu.

Bình Định (trái) rớt hạng như hệ quả tất yếu của mô hình thiếu bền vững

Hệ quả của mô hình thiếu bền vững

CLB Quy Nhơn Bình Định xuống hạng là kết cục buồn, nhưng không quá bất ngờ với những ai từng dõi theo hành trình trồi sụt của đội bóng đất võ trong những năm qua. Từ đỉnh cao kỳ vọng, đội bóng nhanh chóng rơi vào khủng hoảng tài chính rồi liên tiếp tuột dốc không phanh.

Còn nhớ, năm 2021, Bình Định trở lại V.League sau 12 năm vắng bóng. Ngay lập tức, đội bóng này gây ấn tượng mạnh khi nhận được cam kết gói tài trợ 300 tỉ đồng trong 3 năm từ hai doanh nghiệp lớn. Với nguồn lực tài chính dồi dào, Bình Định mạnh tay chiêu mộ dàn cầu thủ chất lượng như Rafaelson (Nguyễn Xuân Son), Hendrio, Rimario, Đặng Văn Lâm, Trần Đình Trọng, Hà Đức Chinh...

Dưới thời huấn luyện viên Nguyễn Đức Thắng, Bình Định từng giành hạng ba V.League 2022 và Á quân Cup Quốc gia cùng năm. Tuy nhiên, thành tích đó chưa tương xứng với số tiền đầu tư khổng lồ. Điều quan trọng hơn, đội bóng này thiếu nền tảng bền vững từ hệ thống đào tạo trẻ đến bộ máy vận hành nhằm tạo ra nguồn thu ổn định bên cạnh sự tài trợ từ doanh nghiệp.

Khi dòng tiền không còn chảy mạnh, những lỗ hổng bắt đầu bộc lộ. Doanh nghiệp tài trợ có lúc muốn trả đội bóng về cho tỉnh. HLV trưởng Nguyễn Đức Thắng ra đi, nhiều ngôi sao cũng lần lượt rời đội. Dù HLV Bùi Đoàn Quang Huy sau đó giúp Bình Định giành ngôi Á quân V.League 2023/2024 đầy ngoạn mục, nhưng thành tích ấy không thể che giấu được sự sa sút toàn diện về tổ chức và lực lượng.

Bước vào mùa giải 2024/25, vì lý do tài chính, Bình Định phải chia tay hơn chục cầu thủ, đa phần là trụ cột. Những tân binh được đưa về không thể khỏa lấp khoảng trống và đội bóng nhanh chóng rơi vào cuộc đua trụ hạng. Từ chỗ hơn Đà Nẵng 5 điểm, họ không thắng trong 6 trận cuối, để rồi bị chính Đà Nẵng vượt mặt và phải xuống hạng.

Một đội bóng từng mơ vô địch nhưng phải ngậm ngùi xuống thi đấu ở giải hạng Nhất. Đó là hệ quả tất yếu của một mô hình phát triển thiếu bền vững. Khi doanh nghiệp tài trợ rút lui mà không có hệ sinh thái tài chính, kỹ thuật, nhân sự đủ mạnh, đội bóng lập tức tuột dốc không phanh.

Nền móng yếu - Căn bệnh cố hữu

Câu chuyện của Bình Định là bài học đắt giá cho những đội bóng chỉ sống bằng nguồn tiền từ doanh nghiệp. Một đội bóng liên tục đổi tên (từ TopenLand, MerryLand, rồi sau này là Quy Nhơn Bình Định) phần nào cho thấy sự phụ thuộc vào các đối tác ngắn hạn. Nếu không tìm được nhà tài trợ mới đủ tiềm lực và tâm huyết, không tái thiết theo hướng xây dựng hệ thống đào tạo, tổ chức CLB chuyên nghiệp, đội bóng có thể phải đối diện với nguy cơ giải thể, bị xóa phiên hiệu.

Thực tế, không chỉ Bình Định, không ít đội bóng Việt Nam đã "biến mất" khỏi bản đồ bóng đá chuyên nghiệp vì lý do tương tự. Đó là trường hợp Đồng Tâm Long An lừng lẫy một thời, chỉ vì không có doanh nghiệp đồng hành nên lập tức "lao dốc", giờ đây đành bằng lòng với việc thi đấu ở giải hạng Nhất.

Rõ ràng, việc xây dựng mô hình chuyên nghiệp, có học viện đào tạo trẻ, có chiến lược phát triển thương hiệu và nguồn tài chính đa dạng là điều kiện cần thiết để một CLB bóng đá tồn tại bền vững. Những CLB như Hà Nội FC, Thể Công, hay HAGL vẫn trụ vững ở sân chơi V.League phần lớn là nhờ hệ thống đào tạo bài bản và thương hiệu đủ sức thu hút tài trợ.

Trường hợp Bình Định xuống hạng không chỉ là câu chuyện của một đội bóng, mà còn soi chiếu vào sự yếu kém trong cấu trúc thi đấu bóng đá nội địa. Mùa giải này chứng kiến một hiện tượng đặc biệt: CLB Đại học Văn Hiến giành quyền thăng hạng Nhất. Đây là lần đầu tiên một đội bóng học đường lọt vào hệ thống chuyên nghiệp, tín hiệu tích cực nếu nhìn từ góc độ phát triển thể thao học đường và mô hình đầu tư xã hội hóa. Tuy nhiên, nhiều ý kiến hoài nghi về khả năng CLB này có thể thực sự góp mặt tại V.League 2 mùa tới. Bài toán tài chính và nhân sự là rào cản lớn. CLB Định Hướng Phú Nhuận từng thăng hạng nhưng phải xin rút lui. Các đội bóng tỉnh như Kon Tum, Cà Mau, Bà Rịa - Vũng Tàu cũng từng từ chối bước lên chuyên nghiệp dù đủ điều kiện chuyên môn.

Điều đó cho thấy hệ thống thi đấu bóng đá Việt Nam thiếu tiêu chuẩn chặt chẽ về tư cách CLB chuyên nghiệp. "Thăng hạng không khó, nhưng tồn tại mới là điều khó nhất", một lãnh đạo CLB chia sẻ. Trong khi hạng Nhì chỉ đá vài tuần với số trận ít, thì hạng Nhất yêu cầu tổ chức chuyên nghiệp kéo dài 6-7 tháng, đòi hỏi nguồn lực tài chính và nhân sự vượt trội. Việc để các đội bóng dễ dàng thăng hạng rồi rút lui vì không kham nổi chi phí là bất cập lớn.

Mở rộng vấn đề, bóng đá Việt Nam vẫn kiên định với chiến lược đào tạo cầu thủ thay vì nhập tịch ồ ạt. Tuy nhiên, khi số lượng CLB ít ỏi và bất ổn, để đảm bảo nội lực cho ĐTQG là cả bài toán khó. Trao đổi với người viết, chuyên gia Steve Darby nêu thêm vấn đề bóng đá Việt Nam vẫn sản sinh ra nhiều tài năng trẻ, nhưng không nhiều cầu thủ vươn tới đỉnh cao và càng hiếm cầu thủ duy trì phong độ đỉnh cao lâu dài. "Nguyên nhân đơn giản là chất lượng của V.League, mức lương trả cho cầu thủ và phương pháp huấn luyện chính là các yếu tố quyết định thời gian họ có thể giữ được đỉnh cao phong độ. Tôi nghĩ việc rà soát lại công tác đào tạo trẻ và chất lượng V.League là rất cần thiết", ông Darby đưa ra quan điểm.

Từ "cú ngã" của Bình Định đến "nỗi lo" của Văn Hiến, đã đến lúc các nhà quản lý cần nhìn lại toàn diện cấu trúc nền móng của bóng đá chuyên nghiệp Việt Nam. Phải có cơ chế hỗ trợ, tiêu chí xét duyệt và lộ trình phù hợp để các thực thể xã hội hóa (từ doanh nghiệp đến trường đại học) có thể tham gia thực chất, chứ không chỉ "lên hình rồi biến mất". ■

Cải thiện, nâng cao thành tích thi đấu cho VĐV

Trung tâm Huấn luyện thể thao quốc gia vừa tổ chức Hội thảo "Ứng dụng khoa học công nghệ quản lý lượng vận động, phòng tránh chấn thương trong huấn luyện thể thao - giới thiệu thiết bị đo điện cơ và phân tích chuyển động trong nghiên cứu và huấn luyện thể thao". Hội thảo góp phần tìm ra những giải pháp quan trọng nhằm cải thiện, nâng cao thành tích thi đấu cho các VĐV.

Tại Hội thảo, các chuyên gia trong nước và quốc tế, nhà khoa học, nhà quản lý, HLV các đội tuyển thể thao đã trao đổi, thảo luận 5 chuyên đề chính với các nội dung: Thực trạng và xu hướng quản lý lượng vận động các môn thể thao trên thế giới; ứng dụng khoa học trong thể thao thành tích cao - từ phòng nghiên cứu đến thực tiễn; sinh cơ học - giải mã hình thái, kỹ thuật, sức mạnh, chiến thuật của VĐV đỉnh cao; cân bằng giữa cường độ cao và phòng tránh chấn thương - chìa khóa cho sự nghiệp dài lâu; tận dụng công nghệ để tối ưu đánh giá, giám sát kỹ thuật - biến dữ liệu thành quyết định tức thì.

Phó Giám đốc Trung tâm Huấn luyện thể thao quốc gia Nguyễn Trọng Nguyên cho biết, việc đẩy mạnh ứng dụng khoa học - công nghệ trong công tác huấn luyện, đào tạo VĐV thành tích cao tại Việt Nam được xác định là một trong những giải pháp quan trọng nhằm cải thiện, nâng cao thành tích thi đấu cho các VĐV nhằm sớm bắt kịp với xu thế phát triển của các nền thể thao hiện đại. Với những thông tin khoa học mà các chuyên gia hàng đầu cùng sự tâm huyết, sáng tạo của đội ngũ các HLV, nhà khoa học và các nhà quản lý mang đến Hội thảo sẽ củng cố thêm những giá trị của khoa học - công nghệ cũng như gợi mở những ý tưởng mới, thiết thực, hiệu quả góp phần ứng dụng khoa học hiệu quả trong đào tạo VĐV thể thao Việt Nam ngày một sâu rộng, toàn diện hơn.

Hội thảo cũng nhận được nhiều ý kiến trao đổi đóng góp quý báu, thiết thực từ các HLV, nhà khoa học, chuyên gia có liên quan đến công tác huấn luyện như kiểm soát về y sinh học TDTT, quản lý, đánh giá quá trình tập luyện cũng như ứng dụng khoa học vào thực tiễn huấn luyện VĐV ở các đơn vị, cơ sở huấn luyện.

VĨNH HY

ĐÀ NẴNG TRỤ HẠNG:

Cuộc hồi sinh ngoạn mục

● **KHẢI HƯNG**

Đà Nẵng trụ hạng sau một mùa giải tưởng chừng định đoạt sớm số phận, từ đáy bảng xếp hạng V.League 2024/25 đến một trong những cái tên tạo dấu ấn đậm nét nhất. Không chỉ là một cuộc đào thoát đậm chất điện ảnh, hành trình trở lại của đội bóng áo cam còn mở ra một chương mới đầy hy vọng, chương của bản lĩnh, chiến thuật hợp lý và tinh thần tập thể bất khuất.

Đà Nẵng trụ hạng một cách ngoạn mục ở mùa giải 2024/25

Đòn quyết định của những người không bỏ cuộc

Thất bại trong công tác chuẩn bị đầu mùa khiến Đà Nẵng nhanh chóng lún sâu vào khủng hoảng. Sau 10 vòng đấu đầu tiên, họ chỉ giành được 7 điểm, xếp áp chót bảng xếp hạng, chỉ hơn CLB Quảng Nam mới thăng hạng nhờ hiệu số. Hàng công thiếu sắc sảo, hàng thủ thường xuyên mắc sai lầm cá nhân, cộng với những xáo trộn trong ban huấn luyện khiến đội bóng sông Hàn thiếu đi sự ổn định, thứ vốn dĩ là điều kiện tiên quyết cho cuộc đua trụ hạng đường dài. Ở thời điểm đó, không ít cổ động viên từng chấp nhận thực tế đội bóng con cưng của họ sẽ xuống chơi ở giải hạng Nhất mùa tới. Bầu không khí trên sân Hòa Xuân trở nên u ám. Những gương mặt được kỳ vọng như Hà Minh Tuấn, A Mít hay Phi Hà không thể hiện được phong độ, các ngoại binh gần như "mất hút".

Ban lãnh đạo buộc phải kích hoạt kế hoạch tái thiết giữa mùa. Một loạt sự điều chỉnh được triển khai như thay đổi hệ thống chiến thuật, chia tay các ngoại binh không đáp ứng yêu cầu, đôn cầu thủ trẻ Đình Duy, Phi Hoàng từ tuyến dưới và đặc biệt là mời lại chiến lược gia kỳ cựu Phan Thanh Hùng, người từng gắn bó với CLB nhiều năm về làm Giám đốc kỹ thuật. HLV trẻ Lê Đức Tuấn được giao nhiệm vụ cầm quân. Bộ đôi này nhanh chóng tái thiết đội bóng theo hướng thực dụng xây chắc hàng phòng ngự, ưu tiên giành điểm hơn là đá đẹp.

Chiều 27.6, trên sân Thống Nhất (TP.HCM), Đà Nẵng bước vào trận play-off sinh tử với CLB Trường Tươi Bình Phước (á quân Giải hạng Nhất 2024/25). Trận đấu không chỉ là một cuộc chiến giành suất chơi V.League mà còn là bài kiểm tra cuối cùng cho tất cả những nỗ lực suốt nửa cuối mùa giải.

Ngay sau tiếng còi khai cuộc, đội bóng áo cam nhanh chóng triển khai thế trận pressing tầm trung, công thức từng giúp họ đánh bại Hà Nội và Khánh Hòa ở các vòng trước. Tuyến giữa kiểm soát tốt nhịp độ, trong khi bộ đôi Minh Tuấn - Đình Duy liên tục làm khổ hàng thủ đối phương. Phút 26, từ một pha đá phạt góc do Phi Hà thực hiện, Minh Tuấn bật cao đánh đầu mở tỷ số. Bàn thắng như giải tỏa mọi căng thẳng, giúp Đà Nẵng triển khai lối chơi an toàn hơn trong hiệp hai. Phút 78, trong một tình huống phản công nhanh, Đình Duy thoát xuống đối mặt và dứt điểm chuẩn xác nâng tỷ số lên 2-0.

Không dừng lại ở đó, phút 86, Bình Phước được hưởng quả phạt đền. Tất cả như nín thở. Nhưng thủ môn Bùi Tiến Dũng đã đổ người đúng hướng, đẩy bóng ra ngoài, giữ sạch lưới và giữ vững chiến thắng 2-0 cho Đà Nẵng. Một pha cứu thua thể hiện kinh nghiệm, bản lĩnh và sự hồi sinh mạnh mẽ của cựu thủ môn U23 Việt Nam. Kết thúc trận đấu, hàng nghìn cổ động viên Đà Nẵng có mặt trên sân Thống Nhất vỡ òa trong nước mắt và hạnh phúc. Một mùa giải tưởng chừng khép lại trong cay đắng lại kết thúc với niềm vui trọn vẹn.

Bản lĩnh tập thể và tương lai

Thành công của Đà Nẵng không đến từ một cá nhân, mà là sự cộng hưởng của rất nhiều yếu tố. Trên băng ghế huấn luyện, bộ đôi Phan Thanh Hùng - Lê Đức Tuấn đã phối hợp ăn ý, kết hợp giữa kinh nghiệm và sức trẻ, giữa chiến thuật khoa học và linh hoạt ứng biến. Họ không tạo ra một cuộc cách mạng ồn ào, mà là một cuộc điều chỉnh âm thầm nhưng hiệu quả đó là dựng lại hàng thủ, tạo sân chơi cho cầu thủ trẻ và giữ ổn định nội bộ giữa thời điểm nhiều đội bóng khác sa thải huấn luyện viên liên tục.

Trên sân cỏ, Đà Nẵng không có một ngôi sao "gánh đội" như những mùa giải trước, nhưng họ có một tập thể đồng lòng. Đình Duy trưởng thành đúng lúc, Tiến Dũng "hồi sinh" phong độ đỉnh cao, Minh Tuấn tìm lại bản năng sát thủ. Sự đoàn kết từ hậu trường đến sân cỏ tạo ra thứ "DNA vượt khó" mang đậm bản sắc sông Hàn.

Trong hậu trường, sự đồng hành của UBND TP Đà Nẵng và nhà tài trợ cũng góp phần quan trọng. Gói đầu tư cải tạo mái che và mặt cỏ sân Hòa Xuân trị giá 50 tỉ đồng được phê duyệt giữa mùa giải là minh chứng rõ ràng cho sự cam kết lâu dài. CLB cũng cải thiện nguồn lực tài chính, khi lương thưởng cầu thủ được đảm bảo, CĐV đồng hành lập quỹ vé mùa, tạo hiệu ứng lan tỏa.

Trước mắt, Đà Nẵng xác định ba nhiệm vụ trọng tâm cho mùa giải 2025/26: Giữ chân trụ cột (Minh Tuấn, Tiến Dũng, Đình Duy); tái cấu trúc đội hình với ngoại binh mới chất lượng hơn và đặc biệt là nâng cấp tuyến trẻ. HLV Lê Đức Tuấn sẽ kiêm nhiệm vai trò giám đốc học viện nhằm tạo sự liền mạch trong đào tạo và phát triển tài năng bản địa. Trụ hạng sau trận đấu sinh tử không chỉ là một dấu mốc. Với Đà Nẵng, đó là sự khởi đầu lại - một lời khẳng định rằng bóng đá không chỉ là chuyện vị trí trên bảng xếp hạng, mà còn là câu chuyện của tinh thần, của khát vọng và của những tập thể không từ bỏ. ■

TIN THỂ THAO

10 cơ thủ Việt Nam dự World Cup Porto

Tại Giải Billiards carom 3 băng thế giới - World Cup 2025 diễn ra tại Porto (Bồ Đào Nha) từ ngày 29.6 đến 5.7 (vòng đấu chính từ ngày 3 - 5.7), đội tuyển Billiards Việt Nam có 10 đại diện góp mặt gồm: Trần Quyết Chiến, Trần Thanh Lực, Bao Phương Vinh, Chiêm Hồng Thái, Nguyễn Trần Thanh Tự, Đào Văn Ly, Nguyễn Chí Long, Thón Viết Hoàng Minh, Nguyễn Hoàn Tất và Nguyễn Đình Luân. Trong số các cơ thủ trên chỉ có Quyết Chiến, Thanh Lực và Phương Vinh được vào thẳng vòng chính, các cơ thủ còn lại phải thi đấu vòng loại.

Billiards Việt Nam có thành tích khá tốt tại các chặng World Cup từ đầu năm đến nay. Tại chặng ở Colombia hồi tháng 3, Thanh Lực là người vô địch. Đến chặng TP.HCM (tháng 5) và Thổ Nhĩ Kỳ (tháng 6), Quyết Chiến là cơ thủ có thành tích tốt nhất khi lần lượt giành HCĐ và ngôi á quân.

L.H

Tuyển bơi giành 22 HCV tại giải trẻ Đông Nam Á

Kết thúc những ngày tranh tài sôi động tại Giải bơi vô địch nhóm tuổi Đông Nam Á 2025 ở Singapore, đội tuyển bơi trẻ Việt Nam đã giành được 22 HCV, 21 HCB, 13 HCĐ. Thành tích này giúp đội xếp hạng ba toàn đoàn sau Thái Lan (38 HCV, 29 HCB, 36 HCĐ) và chủ nhà Singapore (26 HCV, 26 HCB, 32 HCĐ). Đáng chú ý, đội tuyển bơi trẻ Việt Nam có Nguyễn Thúy Hiền và Trần Văn Nguyễn Quốc được khen thưởng là 2 VĐV xuất sắc nhất của nhóm tuổi 16-18.

Tại giải, bơi Việt Nam phá 4 kỷ lục nhóm tuổi và tất cả đều thuộc về Nguyễn Thúy Hiền (50m ếch nữ, 50m tự do nữ, 50m bướm nữ, 100m tự do nữ).

H.L

Đội Futsal số 1 Việt Nam lập kỷ lục

Trận hòa 2-2 trước Sahako ở vòng cuối giúp TP.HCM bảo vệ thành công chức vô địch tại Giải Futsal HDBank VĐQG 2025. Sau 14 vòng đấu, Thái Sơn Nam TP.HCM cùng có 37 điểm như Thái Sơn Bắc nhưng vô địch vì hơn hiệu số bàn thắng bại. Đây là danh hiệu vô địch quốc gia thứ 14 của Thái Sơn Nam TP.HCM, một kỷ lục mới của Futsal Việt Nam. Trong khi đó, Thái Sơn Bắc về nhì còn Sahako giành HCĐ.

Hai cầu thủ của Thái Sơn Nam TP.HCM là Nguyễn Thịnh Phát và Châu Đoàn Phát lần lượt nhận giải "Vua phá lưới" và Cầu thủ xuất sắc nhất", còn Phạm Văn Tú (Thái Sơn Bắc) nhận giải "Thủ môn xuất sắc nhất".

V.H

● Tổng Biên tập: **NGUYỄN ANH VŨ**
● Phó Tổng Biên tập: **PHAN THANH NAM - NGUYỄN VĂN MƯỜI**
● **TÒA SOẠN - TRỊ SỰ VÀ PHÁT HÀNH:**
Số 33 ngõ 294/2 Kim Mã, Q. Ba Đình, Hà Nội - ĐT: 024.37265564 - E.mail: baovanhoa@fpt.vn
● **GPXB:** Số 370/GP-BTTTT ngày 05/7/2016 của Bộ Thông tin và Truyền thông

● **VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM:**
170 Nguyễn Đình Chiểu, P. Võ Thị Sáu, Q.3, TP.HCM - ĐT/FAX: 028. 38230890 - 39100922
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TỈNH KHÁNH HÒA:**
211 Thống Nhất, phường Phương Sài, TP Nha Trang, Khánh Hòa; ĐT: 0258. 3825008
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TP ĐÀ NẴNG:**
12 Trương Hán Siêu, Q. Sơn Trà, TP Đà Nẵng - ĐT: 0236. 3897798

● **Chế bản:** Báo Văn Hóa
● **In tại:** Cty CP In Công đoàn Việt Nam

GIÁ: 5.000đ

Thành phố Seoul có giá căn hộ cao

Một cuộc khảo sát quốc tế mới cho thấy, thành phố Seoul (Hàn Quốc) có giá căn hộ cao thứ tư trong số các thành phố lớn trên toàn thế giới, vượt qua cả London (Anh) và New York (Mỹ). Giá trung bình một căn hộ ở trung tâm Seoul là 22.875 USD/m^2, khiến nơi này trở thành thành phố đắt đỏ thứ tư. Hồng Kông (Trung Quốc) đứng đầu danh sách với 25.946 USD tiếp theo là Singapore và Zurich (Thuỵ Sĩ).

Trong khi đó, thu nhập trung bình hằng tháng ở Seoul lại tụt hậu so với giá bất động sản, khi người dân Seoul chỉ kiếm được trung bình 3.278 USD mỗi tháng.

P.M

Thái Lan bùng phát bệnh tay, chân, miệng

Cục Kiểm soát Dịch bệnh Thái Lan xác nhận đất nước này đang phải đối mặt với đợt bùng phát bệnh tay, chân, miệng (HFMD). Phó phát ngôn viên chính phủ Anukul Prueks Aanurak cho biết, từ ngày 1.1 đến ngày 25.6 đã có tổng cộng 21.315 ca bệnh được báo cáo.

HFMD chủ yếu lây truyền thông qua tiếp xúc với dịch tiết mũi hoặc họng, nước bọt, mụn nước hoặc bề mặt bị ô nhiễm và các vật dụng cá nhân. Các triệu chứng phổ biến bao gồm loét miệng, đặc biệt là ở vòm miệng mềm, bên trong má và trên lưỡi. Ngoài ra, có thể sẽ phát ban đỏ hoặc mụn nước nhỏ chứa đầy dịch ở lòng bàn tay, lòng bàn chân và trên người.

P.MINH

Hệ lụy toàn cầu trước diễn biến khó lường ở Trung Đông

● **HỒNG NHUNG**

Trung Đông, vốn dĩ là một điểm nóng địa chính trị, lại một lần nữa chìm trong vòng xoáy bạo lực sau hàng loạt diễn biến căng thẳng mới giữa Israel và Iran. Ở bối cảnh hiện tại, chính bức tranh phức tạp của Trung Đông đã và đang tác động đáng kể đến tâm lý thị trường toàn cầu.

Lực lượng ứng phó khẩn cấp làm việc tại một tòa nhà bị phá huỷ của Israel — Ảnh: GETTY IMAGES

Giá vàng thế giới hiện đang có xu hướng giảm mạnh, trên đà ghi nhận tuần giảm thứ hai liên tiếp. Theo các chuyên gia, căng thẳng Trung Đông dịu bớt sau thỏa thuận ngừng bắn, cùng với tiến triển trong các cuộc đàm phán thương mại Mỹ - Trung Quốc đã giúp giảm mức độ bất ổn toàn cầu và kéo giá vàng đi xuống. Sự đảo chiều biến động cho thấy thị trường vàng đang phản ứng rất nhạy cảm với các tín hiệu địa chính trị. Kể từ ngày 13.6, khi Israel tiến hành tấn công vào các cơ sở hạt nhân của Iran, giá vàng đã bật tăng gần 1,7% trong vòng chưa đầy 48 giờ. Tuy nhiên, ngay khi không khí bớt căng thẳng, tâm lý đầu cơ vào các tài sản như vàng cũng nhanh chóng hạ nhiệt theo.

Không chỉ vậy, diễn biến căng thẳng ở Trung Đông cũng lan rộng ra các thị trường khác. Trong cuộc chiến kéo dài 12 ngày bắt đầu từ khi Israel tấn công các cơ sở hạt nhân của Iran, giá dầu Brent từng vọt lên trên 80 USD/thùng, sau đó lao dốc xuống 67 USD/thùng ngay khi có tuyên bố ngừng bắn của Tổng thống Mỹ Donald Trump. Cũng theo các nhà phân tích, lượng dầu nhập khẩu từ Iran của Trung Quốc đã tăng vọt vào tháng 6, khi các lô hàng được đẩy nhanh trước cuộc xung đột Israel-Iran và nhu cầu từ các nhà máy lọc dầu độc lập trong nước tăng trở lại.

Trung Đông cũng trở thành điểm nóng mới nhất làm "rung chuyển" mạng lưới hàng không toàn cầu. Việc các hãng bay buộc phải đổi hướng hoặc hủy chuyến để đảm bảo an toàn đang gây thiệt hại không nhỏ về thời gian và chi phí. Đóng không phận đã trở thành "trạng thái bình thường mới" của ngành hàng không do căng thẳng leo thang ở Trung Đông. Bên cạnh đó, các vùng cấm bay cũng đang mở rộng tạo ra những khoảng trống lớn khi một số nơi hoàn toàn vắng bóng chuyến bay. Các chuyến bay ngắn giữa Trung Á và Trung Đông tới Dubai hay Doha đều bị ảnh hưởng nặng nề khi trước đây thường bay qua không phận Iran trong hơn một nửa hành trình. Nhiều chuyến bay hiện phải đổi hướng qua Saudi Arab, Ai Cập rồi lên Thổ Nhĩ Kỳ - kéo dài thời gian bay và gia tăng rủi ro vận hành. Việc bay vòng khiến mất thời gian và chi phí tăng mạnh. Một số tuyến bay như London (Anh) - Hồng Kông (Trung Quốc) thậm chí phải kéo dài thêm hai giờ vì né không phận Iran - Israel, dẫn đến tiêu tốn thêm hàng nghìn USD tiền nhiên liệu. Riêng Boeing 777 có thể "đốt" tới 7.000 USD mỗi giờ bay.

Ở một diễn biến khác, nhiều du khách đã lựa chọn chuyển hướng kỳ nghỉ sang các nước Đông Nam Á vào thời điểm này. Các điểm đến như Thái Lan, Việt Nam, Singapore, Indonesia và Malaysia đang ghi nhận sự quan tâm ngày càng tăng của du khách quốc tế, đặc biệt là đối với các chuyến bay đặt vào phút chót và chuyến bay chặng ngắn. Xu hướng nhiều điểm đến ở Đông Á và Đông Nam Á sẽ là lựa chọn ưu tiên của nhiều du khách quốc tế trong dịp hè này.

Trước diễn biến căng thẳng ở Trung Đông, nhiều nước đã lên án và bày tỏ lo ngại nguy cơ xung đột leo thang. Các quốc gia vùng Vịnh như Saudi Arabia, Các Tiểu vương quốc Arab Thống nhất, Qatar đang nỗ lực hết sức trong vai trò trung gian hòa giải để ngăn chặn "thùng thuốc súng" Trung Đông phát nổ. Oman, với vai trò trung gian truyền thống của Iran, cũng tích cực tham gia vào các nỗ lực ngoại giao trong khi các cuộc không kích vẫn tiếp diễn hằng ngày.

Ngoài ra, Liên minh châu Âu cũng kêu gọi các bên trở lại bàn đàm phán. Liên Hợp Quốc đã liên tục tổ chức các cuộc họp khẩn về tình hình Trung Đông, đồng thời khẳng định con đường ngoại giao vẫn là cách tốt nhất và duy nhất để giải quyết các quan ngại liên quan đến chương trình hạt nhân của Iran và các vấn đề an ninh trong khu vực.

Trong bối cảnh đó, Việt Nam cũng bày tỏ quan ngại sâu sắc về tình hình xung đột đang leo thang phức tạp tại khu vực Trung Đông. Người phát ngôn Bộ Ngoại giao Việt Nam bày tỏ Việt Nam luôn theo dõi và hoan nghênh Israel - Iran đạt thỏa thuận ngừng bắn, ủng hộ các nỗ lực thúc đẩy đàm phán mang lại hòa bình lâu dài ở khu vực.

Theo các nhà quan sát, chính những nỗ lực ngoại giao không ngừng nghỉ của các quốc gia trên thế giới cũng như các tổ chức quốc tế là sự thể hiện mong muốn về một thế giới hòa bình, và là yếu tố không thể thiếu trong bức tranh phức tạp của Trung Đông hiện nay. ■

GÓC **BÌNH LUẬN**

Sự thay đổi sâu sắc trong tư duy

● **LƯƠNG SAN**

Theo báo cáo mới nhất từ Trung tâm Kiểm soát và Phòng ngừa dịch bệnh Mỹ (CDC), độ tuổi trung bình khi phụ nữ Mỹ sinh con đang ngày càng tăng, phản ánh một xu hướng dài hạn trong hành vi sinh sản và lập kế hoạch gia đình.

Năm 2023, độ tuổi trung bình của phụ nữ sinh con tại Mỹ đạt 29,6 tuổi, tăng đáng kể so với 28,7 tuổi vào năm 2016. Riêng với phụ nữ sinh con lần đầu, độ tuổi này hiện là 27,5, tăng từ mức 26,6 cách đây 7 năm. Từ năm 1970 đến nay, độ tuổi làm mẹ lần đầu ở Mỹ đã tăng đều đặn, từ 21,4 tuổi lên mức hiện tại. Xu hướng này càng trở nên rõ nét sau năm 2009, đánh dấu sự thay đổi đáng kể trong cách người Mỹ tiếp cận vai trò làm cha mẹ, đặt ưu tiên nhiều hơn cho tài chính, sự nghiệp và ổn định cá nhân.

Khảo sát của CDC cũng cho thấy sự khác biệt đáng kể về độ tuổi làm mẹ giữa các vùng địa lý. Phụ nữ ở các khu đô thị lớn sinh con đầu lòng ở tuổi 28,5, trong khi tại các vùng nông thôn, con số này thấp hơn nhiều chỉ ở mức 24,8. Ngoài ra, sự chênh lệch giữa các nhóm sắc tộc cũng được ghi nhận: Phụ nữ gốc Á có độ tuổi sinh con đầu lòng cao nhất 31,5 tuổi, tiếp theo là phụ nữ gốc Tây Ban Nha 25,7 tuổi.

Từ năm 2016 đến 2023, số ca sinh con đầu lòng ở phụ nữ từ 35 tuổi trở lên đã tăng 25%, trong khi ở nhóm dưới 25 tuổi giảm 26%. Qua đó cho thấy, độ tuổi trung bình của phụ nữ sinh con tại Mỹ ngày càng tăng và họ đặt ra ưu tiên trước đó là sự nghiệp và tài chính hơn việc sinh con.

Tiến sĩ Andrei Rebarber, Giám đốc Y khoa Mẹ và Thai nhi tại Bệnh viện Mount Sinai West (New York) nhận định: "Xu hướng sinh con muộn phản ánh nhiều yếu tố tổng hợp, từ tài chính, mối quan hệ, sự nghiệp, đến các lựa chọn cá nhân khác". Theo ông, những tiến bộ trong công nghệ sinh sản như trữ đông trứng, thụ tinh nhân tạo... đã giúp phụ nữ kiểm soát tốt hơn thời điểm làm mẹ, giảm áp lực phải sinh con ở độ tuổi còn trẻ.

Bức tranh toàn cảnh mà CDC đưa ra cho thấy, sự thay đổi sâu sắc trong tư duy sinh nở của phụ nữ Mỹ hiện đại. Đó không chỉ là một quyết định sinh học, mà còn là lựa chọn văn hóa, xã hội và công nghệ, phản ánh rõ nét một thế hệ đang ưu tiên sự chủ động và tính toán dài hạn cho vai trò làm mẹ. ■